БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 120 (7120) | 1955 оной майн 22, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Кукуруза тарилгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэе!

Кукуруза таридаг сеялкэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, агрегадуудта ябадаг хүнүүдые һэлгэжэ болохогүй

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ

һаяхан болоһон КПСС-эй обкомой ленум хадаа 1955—1960 онуудта еспубликын хүдөө ажахые хүгжөөэ тухай колхозууд, аймагууд болон овхозуудай хараалһан хэмжээбуулгануудые зүбшэн хэлсээд, тэние бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хааалаа. Харааларгдаһан хэмжээбуулгануудые бэелүүлхын тулада ушан, мүн шэнэ газарай таряанай ргаса дээшэлүүлхын, тэрэшэлэн уряалгын үедэ ургасые гээлтэдэ буулхагүйн тулада таряа хуряалые богонихон болзор соо дүүргэын түлөө партиина, советскэ болон дөө ажахын органууд тэмсэхэ ёһоой. 1960 ондо 150 мянган гектар шэгазар, ургаса муутай сабшалангай бэлшээриин газар ашаглалга хаа ороoһо таряанай ургасые лээд горьтойгоор нэмээхэ байна. нэ хадаа тарилгын талмайе нилээд ээр үргэдхэхэ, ниитын малажалда жээлэй база байгуулха, тэрэшэлэн олхознигуудай малда ехэ тэжээл эхэ арга олгохо байна. Кукуруза рилга хадаа ороoһо таряанай урсые нилээд ехээр нэмээхэ юм. 960 ондо республикын колхоуд 150 мянган гектарта энэ культуые таридаг болохо. Кукуруза ээр тарижа ургуулһанай ашаар анай колхозууд бүри энэ жэлдэ ооһо таряа үйлэдбэрилгые хоёр ахин ехэдхэжэ шадаха, ойрын хоёр гурбан жэл соо малажалай гол родуктнуудай абалгые хоёр, хоёро үлүүгээр ехэдхэхэ аргатай болоо. 1956 ондо колхозуудта һү хоёр ахин ехээр һаахаар харааларгдана. иихэдээ эдлүүриин 100 гектар бүндэ һүн ехээр абтадаг болохо байа. Кукурузын тарилга үргэдхэһэнэй шаар шэмэтэ ба концентрированнэ жээл ехээр бэлэдхэдэг болоходоо олхозууд энэ зорилго амжалтатайар шиидхэжэ шадаха болоно.

Малажалай олзо ехэтэй һалбари— ни үсхэбэрилгэ саашадаа хүгэгдэхөөр харааларгданхай. 1957 до бүхы хүдөө ажахыда нооһо алга хоёр дахинаар ехэдхэгдэхэ нарин, нарибтар нооһон ехээр абдаг болохо байна. Республикын олхозууд мяха ехээр абадаг болон тулада онсо анхаралаа хандуула. Саашадаа малай һубайрха, үхэябадалые усадхаһанай, малай идын шэгнүүр нэмээһэнэй ашаар, рэшэлэн гахай олоор шахажа, 957 ондо колхозууд мяха хоёр дан ехээр абадаг болохо. Энэ зорилбэелүүлхын тулада малые таргаулха, шахаха хүдэлмэри хаа хаагүй эмхидхэжэ, гүрэндэ имагтал айн шанартай мяха тушааха хэтэй. Энээнэй тулада колхозуудта алые бэлшээн таргалуулха гүүртэд болон отарануудые эмхидхэхэ, ихэдэ малажал ехэтэй колхозуудта мэ бүхэли фермэнүүдые эмхидхэ шухала.

Харааалһан хэмжээ-ябуулгануудаа үргээд байхадаа колхозууд болон магууд 1960 ондо эдлүүриин 100 ктар бүхэндэ 75 центнер һү, 18 нтнерһээ үлүү мяха, 238 килоамм нооһо абадаг болохо, тиихэдэ ооһото культурануудай 100 гекр тарилгада 12,9 мянган үндэгэ аха байна.

Малажалай ашаг шэмэ ехээр абат болохо зорилго дүүргэхын тула хүдөөгэй бүхы ажалшад эршэмгээр тэмсэхэ, колхозууд болон ТС-үүдтэ партиин айкомууд үдэр ри туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. спубликын түрүү колхозууд болон магуудай дүй дүршэл дээрэһээ хаада, КПСС-эй ЦК-гэй январска ленумэй даалгабари ойрын 2—3 соо дүүргэгдэхэ байна. Түнхэй аймагай «Путь к коммунизму» лхоз хүдөө ажахые шэнэ гуримаар блэхэ тухай партиин хэмжээябуулгые, тэрэшэлэн колхознигуудые урмашуулха хэмжээе бэелүүлһэнэй ашаар таряанажал ба малажалаа улам дэбжээжэ байна. Энэ колхоз богонихон саг соо үнеэдэй хоёр, тугалай 1 байрануудые, 10 автомашинын багтаха гараж, хушалтатай ток, малшадай байха 17 гэр барижа дүүргээ. Үнеэдэй 2 типовой байра, байрын 20 гэр, 1000 хониной багтаха байра, 3000 тонныи силоснэ барилга, бани мүнөө эндэ баригдажа байна. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд бүри мүнөө жэлдэ һү хоёр дахин ехээр абаха юм. Эндэ үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаахаар харааларгдана. Энэ колхозой гэшүүд мүнөө харааалһан түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Ажахын энэ жэлэй 7 һара соо үнеэн бүриһөө 693 литр һү һаагаа, тиихэдэ гансахан апрель һара соо 253 литр һү һаагаа. Зунай сагта һү бүри ехээр һаахын тулада эндэхи колхознигууд үнеэдтээ ногоон тэжээл ехээр үгэхэ гэжэ 75 гектарта кукуруза тарихань.

Мүнөө хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй эгээл харюусалгатай үе ерэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгые бодотоор бэелүүлхэ хэрэг эдэ хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэнһээ болохо байна. Хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхэ, тиигэжэ хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса туйлаха ёһотойбди. Кукуруза тарилгада мүнөө тусгаар анхарал хандуулагдаха, энэ культура имагта квадратно-гнездовой аргаар таригдаха ёһотой.

Малай зунай харууһалгые зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Энэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхээ һаа ехэ һүн һаагдаха, һайн нооһон, тарган мяхан абтаха байна. Тиимэһээ гүүртэнүүд болон отарануудые зүбөөр бүридүүлхэ, малай зунай адуулгые загонно системээр эмхидхэхэ, үнеэдые үдэртөө 3 дахин һааха хүдэлмэри ябуулха шухала. Колхозууд тон һайнаар бэлэдхэжэ хонидой нооһо хайшалалгые 10 хоног соо үнгэргэхэ уялгатай. Республикын МТС-үүд энэ хүдэлмэриие эмхидхэлсэхэ байна. Эдэнэр электромеханическа агрегадуудые бэлэдхэхэ, тэдэниие һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ, шадабаритай хүнүүдые томилхо ёһотой.

Мүнөө үедэ силоснэ барилга хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй. Кукурузын баян ургаса абаха гээшэ малые шэмэтэ тэжээлээр хангаха асуудал үшөөл шиидхэхэгүй байна. Энэ жэлдэ хэзээнэйхиһээшье ехээр силос даргдаха болоно. Тиимэһээ байгша оной июлиин 15-һаа оройтуулангүй энэ барилга сүм дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Тон түрүүшын ээлжээнэй, бүтэдээрадай хэрэг гэжэ энэ барилгые тоолоод, МТС-үүд болон колхозууд барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ёһотой. Тиихын тулада колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта бии байһан механизмуудые бултыень ябуулха, мүн шефскэ организацинуудай туһаламжые зүбөөр хэрэглэхэ шухала.

Харааларгдаһан хэмжээ-ябуулгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада олониитын үүсхэл эрмэлзэлгые бадаруулха хэрэгтэй. КПСС-эй айкомууд, колхозууд болон совхозуудай партийна организацинууд хүдөөгэй ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ёһотой. Партийна организацинууд советскэ органуудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ, харааларгдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы ажалшадые олоор хабаадуулха уялгатай.

Түрүү тракторна бригада

Селендумын МТС-эй хоёрдохи тракторна бригада МТС соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Энэ бригада 5 хоногой болзор соо 800 гектар хара таряа, тэрэнэй 400 гектарынь хэрээһэлүүлэн тарижа дүүргээд, мүнөө үедэ кукуруза, овёс тарижа байна. Эндэ ажалай журам һайн. Трактористнууд, сеялкэшэд, прицепщигүүд хоорондоо мүрысэнэ.

Халаанайнгаа дүүрэмсээр тракторна бригадынхид сугларжа, халаан бүхэнэйнгөө ажалай дүнгүүдые гаргана. Тиихэдээ тракторна бригадын бригадир нүхэр Нуриев механизатор бүхэнэй хэһэн ажалые харуулжа, халаанайнгаа даалгабариие дүүргээгүй хүнэй байбал, тэрэниие бригадынхидайнгаа үзэмжэдэ табидаг юм. Хэрбээ ямар нэгэн ажал шанар муутайгаар хэгдэһэн байгаа һаа, түлбэригүйгөөр заатагүй дахин бүтээгдэдэг.

Хүдэлмэриин халаанай зүбөөр эмхидхэгдэһэн дээрэһээ энэ бригадада үдэрэйнгөө даабариие дүүргэдэггүй нэгэшье тракторист үгы, харин олонхинь халаанайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, трактористнууд Галина Рябова, Будажаб Лобсанов гэгшэд үдэрэйнгөө даабариие хододоо һайн шанартайгаар 120—150 процент дүүргэнэ. Тэрэшэлэн трактористнууд Фаиса Сулейманов, Дашинима Аюшеев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 110—120 процент дүүргэдэг байна.

Р. Жапов.

Таряанайнгаа газар уһална

Бичурын аймагай Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель таряанайнгаа хахадыень уһалагдадаг газарта тарина. Артелиинхид энэ жэлдэ ороoһо таряанай баян ургаса хуряахын тула үнгэрэгшэ намарһаа хойшо һубаг канавуудаа заһабарилһан байна.

Энэ хабартаа тус артелиинхид таряанайгаа газар уһалжа эхилһээр һараһаа үлүү болоо.

Таряанажалай нэгэдэхи бригадынхид (бригадирынь коммунист нүхэр Дашиев) хабарай полевой хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа, эртын тарилга дүүргээд, 150 гектар пар һайн шанартайгаар уһалһан байна. Тус бригадын гэшүүд Н.-Ц. Гомбожапов, Ш. Цыбенов, Д. Будажапов, Д. Бадмаев гэгшэд газар уһалалга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай амжалта туйлана.

Д. Аюров.

Бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэнэ

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Мүнөө Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой үргэн ехэ полинууд дээрэшье, малажалай фермэнүүд шадархи багахан участогууд дээрэшье ябахада хаа хаанагүй кукуруза таригдажа байна. Энэ хүдэлмэридэ колхозой бүхы хүсэн элсүүлэгдээ. Энэ жэлдэ таригдаха 260 гектарай 100 холо гараниинь тариrданхай. Ехэ-Кударын МТС-эй тракторна гурбан сеялкэһээ гадна, малшад, ажал хэжэ шадаха наһажаал колхознигууд, һургуулиин үхибүүд кукуруза гараар тарина. Иван Пашковой хүтэлбэрилдэг 6 хүнһөө бүридэһэн хонишодой звеногойхид агротехническэ эгээл һайн болзорто, 3 үдэр соо фермэ шадарайнгаа 6 гектар газар дээрэ кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тарижа дүүргээ. Тэдэнэр газараа һайнаар үтэгжүүлһэн, уһалһан, удаань хүбхытэрынь элдүүрилһэн байгаа. Мүн эндэхи Тамирска дунда һургуулиин үхибүүд үдэр бүри зуугаадаараа гаража, богонихон болзорто 8 гектар участок дээрээ кукуруза гараар таряа.

Мүн малажалай бусад фермэнүүд өөһэд өөһэдынгөө участогууд дээрэ кукурузынгаа һүүлшын гектарнуудые тарижа байна.

Нүхэд Вороны, Кондеечкин, Алемасов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадануудай сеялкэшэд үдэр бүри тус тустаа 6 үлүүтэй гектар дээрэ тарилга хэнэ.

— Энэ жэлдэ гектарһаа 25 центнерһээ доошо бэшэ эдеэшэнтэһэн буурсагуудые, 250 центнерһээ доошо бэшэ силосэй ногоо абахын тулада колхознигууд болон механизаторнууднай кукурузын тарилгые 7—10 хоног соо тарижа дүүргэхээр шиидэнхэй, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Агафонов хөөрэнэ. — Тарилга дээрэ зүб квадрат болгохын тулада шанга хиналта шалгалта тогтоогообди.

Колхоз кукуруза тарихын хажуугаар мүн силоснэ барилгануудта ехэ анхарал хандуулна. Мүнөө колхоздо 7 траншейн нүхэнүүд малтагдажа байнхай.

Ф. Хандархаев.

Бэе бэедээ хаялсаад...

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой полевой стан ошоходомнай 2—3 борной шүдөөрөө өөдөө харашанхай, хажуудань хэдэн морин маркернууд хэбтэнэ. Станай хажууда хон жэн, хэншье харагданагүй... Кукуруза тариха полиһоо зүүлжээ 2—4 километрын газарта ошоходо 30 гаран гектарай поли болоно. Тэрэ полиин дэргэдэ һандархай аад, хушалтагүй бишыхан гэр харагдана. Гэрэй хажууда юрын сеялкэ, «Беларусь» трактор байна. Энэ трактор эбдэрхэй байгаа.

— Бидэнэр эртэ үглөөгүүр ажаллаха һанаатай байһан аад, тракторай эбдэрһэн тула хахад үдэрөө ажалгүй үнгэргөөбди. Хүн суглараашье, тэдэ машинымнай мотор эбдэрээд, ондоо трактор асархаяа байнабди,—гэжэ Суулгын МТС-эй агроном нүхэр Игнатченко хөөрэнэ.

—Колхозой правлени кукуруза тарилгада шалайрхуугаар хандана, колхознигуудаа энэ хүдэлмэридэ элсүүлнэгүй,—гэжэ 3-дахи тракторна бригадын бригадир нүхэр Добрынин мэдүүлнэ. Тиихэдэнь колхозой түрүүлэгшын орлогшо Шираб Нимбуев «кукуруза тариха газарыемнай МТС элдүүрилнэгүй» гэжэ шалтаг барина.

Шираб Нимбуев, малажалай болон таряанажалай бригадануудай хүтэлбэрилэгшэд Тогочиев, Норбоев, Гармаев, Шултунов гэгшэд мүнөөдэр кукуруза тарижа байнабди» гэжэ хөөрөө һэн. Гэбэшье, эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй «тарижа байнабди» гэһэн газарта үдэрэй 3 часта хэншье байгаагүй.

Гоё үгэнүүдые хэлэдэг аад, бодото дээрээ кабинедһээ гарадаггүй агрономууд бии. Иимэ харюусалгатай мүнөө үедэ энэ колхоздо агроном ерэнэгүй.

Суулгын МТС-эй главна агроном Екатерина Степановна Игнатченко бүхэли хабартаа МТС-эйнгээ директор нүхэр Цыреновые хараад лэ һууна, мүнөө хүрэтэр кабинедһээ гаранагүй. Тиихэдэ Суулгын МТС-эй колхозууд майн 20-ной мэдээгээр оройдоо 150-яад гектар кукуруза тариһан байгаа. Юуб гэхэдэ, МТС-эй директор нүхэр Цыренов, МТС-эй зонодохи партиин айкомой секретарь нүхэр Шигин гэгшэд кукуруза тарилтада харюусалгагүйгөөр, халирхайгаар хандана, тракторна бригадын бригадирнуудта, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ шанга эрилтэ хэнэгүй.

Д. Будажапов.

Оёорой пар дээрэ

Оёор нютагай зүүн хойгуур нэмжыһэн доодо хажууда хүнүүд олоороо сугларанхай, парай доодо талаһаа дээдэ заха хүрэтэр хүндэлөөшөө квадратно-гнездовой аргаар кукуруза тариха шабын түмэр татаха гэжэ тухагүй хүдэлнэ. Эндэ хүн олон. Кукуруза тарилга шэнэ юумэн ха юм, колхознигуудые һонирхууланшьегүй аргагүй.

Майн түрүүшын үдэрнүүдтэ ороoһото культуранудай эртын тарилгые дүүргэһэн Бургалтайн МТС-эй эрхим бригадануудай нэгэн Гонгор Дылгырович Машеевэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадынхид эндэ хүдэлмэрилнэ. Гонгор Дылгырович хэмжүүр баринхай һахы һалаг, өөдэ уруугаа гэшхэлнэ, парайнгаа эгээ тэг дундахи голые олоно, шабынгаа түмэр залан сэхэлжэ, тракторай ябаха харгые заажа үгэнэ. Тэрээндэ таряанажалай бригадын бригадир Булад Цыбикжапов хамһалсана.

Тэрэ хэмжэжэ байһан газарай хажуугаар хүндэлөөшөө гонзойһон ута этүүр шэрэһэн «ГВ-58» маркын трактор сеялкын жэгдээр ябахын тулада тэрэнэй харгы заһана, жэгдэрүүлнэ, ухаа тооһо бурьюулан, түргэн дабшана.

—Колхознай дүрбэн зуун гектарта кукуруза тариха юм. Энэ байгааша пар шэнэшэг газар. Кукуруза ургахал байха. Һайн һайн газараа шэлэжэ, шэнэ культура ургуулхын тулада таһалагдаа гээшэ, —гэжэ «Заветы Ильича» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Чердонов хөөрэнэ.

Харгын доодо тээхи телеграфна столбдо велосипедээ түшүүлжэрхёод хэншьеб, нэгэ эхэнэр парай доодо үзүүртэ дүтэхэнэ малтагдажа байһан силоснэ траншей тээшэ гэшхэлнэ. Траншей малталга, кукуруза тарилга зоотехник хүниие һонирхуулангүй яахаб. Баһал кукуруза тарилга дээрэ түрүүшын борозда гаргалсахаяа тэрэ ерэһэн байгаа ёһотой. Тэрэмнай РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Анна Никитична Овчинникова байгаа.

—Үбһэ тэжээлээр дутамаг байһан мүртөө малаа һагаһанһаа дээрээр ондо оруулжа байна гээшэ хабди. Зүгөөр нёдондонойхиһоо дээшэлбэшье, бага һүн һаагдана. Найдахал юумэмнай кукуруза болоод байна даа,—гэжэ Анна Никитична хэлэнэ.

«Һураһан юумэ далай, һураагүй юумэ балай» гэжэ хэлсэдэгтэл хэжэ үзөөгүй юумэн тиимэшье хэбэрэг бэшэ байдаг ха юм. Кукуруза тарилгада тааруулагдаһан тракторна юрын сеялкэ түрүүшынхеэ туршагдаба. Сеялкэ шабынгаа түмэр дахан, яһала һайнаар ябаһан мүртөө зарим соргоорнь унаһан ороoһон квадрат дээрээ олдоногүй. Сеялкэшэн Чагдар Тугутов тэбдэһэн янзатай сеялкээ тойрон харана, шүрэб шонхыень мушхана.

—Хуушанай сеялкэшэн хүнби, кукурузашье тариха арга тухайлагдахал байха,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Сеялкын сорго руу унаһан ороoһон газар дээрээ адхарангүй бай байһаар хахашаһан байгаа хаш.

Сеялкэшэн олон шалтагаануудые элирүүлһээр ажалайнгаа дүршэлые арьбадхана, шэнэ арга олоно.

Агроном Норжомо Базарова үнгэрэгшэ жэлдэ «Улаан-Бургалтай» колхоздо кукуруза тарижа үзэһэн зарим тэды дүршэлтэй хүн байгаа ха. Баһал полиин тэг дунда байлсана.

Хэдэн дахин туршалга хэһэнэйнгээ һүүлээр республикын солото механизаторнуудай нэгэн Гонгор Машеевэй бригадынхид Торийн аймагай «Заветы Ильича» колхоздо кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарижа эхилбэ.

Ц. Намдаков.

КПСС-эй ОБКОМДО

Республикын колхозуудта силоснэ барилгануудай хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай

Республикын колхозуудта силоснэ барилганууд тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглээ. Олохон аймагууд болон колхозуудта, илангаяа Торийн, Заиграйн болон бусад зарим аймагуудта силоснэ барилганууд үнэндөө үшөө захалаадүй байһаар. Силоснэ барилгануудые бариха түсэб яахадаа иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байнаб гэхэдэ, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Колхозуудай барилгын управлени, партиин олохон айкомууд болон аймгүйсэдкомууд, МТС-үүд болон совхозуудай директорнүүд силоснэ барилгануудые саг болзортонь бэлэдхэлгын шухала байһаниие тооногүй, ногоон эшэ набшаһануудболон буурсагуудые хадагалха газаргүй байгаа һаа, кукурузые хүсэд тухандань хүргэжэ шадахагүйбди гэжэ тэдэнэр хүсэд ойлгоногүй, барилгын хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилнэгүй, зарим колхозуудта барилгые таһалдуулха баримтануудтай эбсэнэ.

Олохон машинно-тракторна станцинуудта газар малталгын машинанууд мүнөө болотор хүсэдөөр хүдэлмэрилүүлэгдэжэ эхилээдүй, ябуулагдажа эхилһэн зарим газарнуудта оройдоол нэгэ халааида, бүтээсэ багатайгаар хүдэлгэгдэнэ, олонхи ушарта тэдэнэр зогсоогдоно.

Колхозуудые шефтээ абаһан предприятинууд: шэлэй завод (нүхэр Логвиненко), вагонно депо (нүхэр Макаров), Галуута Нуурай рудоуправлени (нүхэр Глебов) болон бусад предприятинууд, мүн тэрэшэлэн КПСС-эй Бабушкинска горком «Республикын колхозуудта туһаламжа үзүүлгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой энэ жэлэй мартын 25-най тогтоолые дүүргэхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаа.

Улан-Удын горком болон КПСС-эй райкомууд, КПСС-эй Городокско, Бабушкинска горкомууд колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлгые хинан шалгажа байгаагүй, энэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулаа.

Силоснэ барилгануудые бариха түсэбэй заатагүй дүүргэгдэхын тулада КПСС-эй обкомой бюро иигэжэ **тогтоогоо:**

Энэ хүдэлмэриие түрүүшын ээлжээнэй гэжэ тоолон, 1955—1956 онуудай үбэлжэлгын үедэ ниитынгээ малые хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээлээр хангахын тулада силоснэ барилгануудые хэрэгтэй соонь дары барижа захалха гэжэ КПСС-эй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүд болон совхозуудай директорнүүдые уялгалха.

Партиин айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые болон машинно-тракторна станцинуудые иигэжэ уялгалха:

шэнэ барилгануудай болон хуушануудые заһабарилгын хүдэлмэринүүдые июлиин 15 болотор, газар малталгын хүдэлмэринүүдые июлиин 1 болотор хүсэд дүүрэхээр харааалаад, колхоз бүхэндэ силоснэ түхеэрэлтэнүүдые барилгын график 5 үдэр соо зохёожо баталха;

колхоз бүхэндэ барилгын саг үргэлжын бригадануудые бии болгохо, тэдэниие хүдэлмэришэдөөр хүсэлдүүлхэ, барилгын сезоной дүүрэтэр тэдэниие тарааха ябадал хорихо;

эгээл химдаар, ажал багатайгаар бүтээгдэдэг байһан дээрэһээнь силоснэ хаһалагдаһан траншейнүүдые бариха гэжэ колхозуудта дурадхаха. Тэдэ траншейнүүдэй гурбанай хоёр хубинь газар доороо байха ёһотой.

Майн 25-һаа оройтуулангүйгөөр республикын предприятинууд болон организацинуудай газар малталгын машинанууды колхозуудта силоснэ барилгануудай нүхэнүүдые малталгада хэрэглэжэ захалха. Газар малталгын хүдэлмэриин хэмжээе харалсажа, тэдэ абаашагдаһан машинануудаар 170,6 мянган кубометр газар малтаха даалгабари тогтоохо. Даалгабаряа дүүргэтэрынь колхозуудһаа машинануудые асарха гү, али ондоо тээшэнь эльгээхыень предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые хорихо.

Силоснэ барилганууд дээрэ машинануудайнгаа сүүдхэ дүүрэн хүдэлхынь тулада тэдэнээ хүсэд хүрэхэ жолоодогшодоор хангаха гэжэ предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха.

Хүдөө ажахын министерство болон машинно-тракторна станцинуудай директорнүүдые иигэжэ уялгалха:

машина бүхэнэй хүсые ба газар малталгын хүдэлмэринүүдэй июлиин 1 болотор дүүргэгдэхэ байһыень харалсажа, машина бүхэндэ тусхай даалгабари тогтоохо;

газар малталгын хүдэлмэринүүдые хүтэлбэрилхэ, республикын промышленна предприятинууд болон организацинуудһаа ерэһэн машинануудые заһабарилга болон ашаглалгые техническэ талаарнь хангаха, мүн тэрэшэлэн нефтепродуктнуудаар дутаахагүй.

Бульдозерно 24 түхеэрэлтэнүүдые хэхэ гэжэ КПСС-эй обкомой үгэһэн даалгабариие Улан-Удын ПВЗ-гэй коллектив болон партийна организаци амжалтатайгаар дүүргээ гэжэ тэмдэглэхэ. Паровозо-вагонно заводто хэгдэһэн бульдозерно бүхы түхеэрэлтэнүүдые майн 25 болотор тушаалгажа абхуулаад, МТС-үүдтэ абаашуулжа тодхоохо, тэдэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглуулха гэжэ Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

Үгтэһэн дурадхалнуудай ёһоор, силоснэ барилгануудай проектнүүд болон сметэнүүдтэ майн 25 болотор шухала бүхы хубилалтануудые оруулха гэжэ республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Колхозуудай барилгын управлениие (нүхэр Сметаниниие) уялгалха.

КПСС-эй Улан-Удын горком болон райкомуудые, КПСС-эй Городокско ба Бабушкинска горкомуудые, промышленна предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые, партийна организацинуудые колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлгээ горьтойхоноор һайжаруулха, энээнэй тулада майн 25-һаа оройтуулангүйгөөр силоснэ барилганuудта шухала хэрэгтэй хүдэлмэришэдые колхозуудта эльгээхэ гэжэ уялгалха.

Силоснэ барилгануудые хэжэ байһан колхознигуудай, МТС-үүд болон шефскэ предприятинуудай хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдадаг ниитэполитическэ хүдэлмэриие һайжаруулха, силоснэ түхеэрэлтэнүүдые бариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ КПСС-эй айкомуудые уялгалха.

Энэ жэлэй июниин 1-нэй дүнгүүдэй гарахада силоснэ барилганууды, малай байрануудые бариха талаар һайн амжалтануудые туйлаһан республикын промышленна предприятинууд болон организацинуудта КПСС-эй обкомой ба республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай дурадхал оруулхыень КПСС-эй Улан-Удын горкомдо, КПСС-эй обкомой промышленно-транспортна таһагта даалгаха.

Удаань силоснэ барилгануудай түлөө дамжуулгын Улаан туг барюулга 1955 оной июлиин 1-дэ ба августын 1-дэ болохо байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Германска архивуудай материалудые Германска Демократическа спубликын правительствода дамулан үгэхэ гэһэн шиидхэбэри ССР юзай Министрнүүдэй Совет гар. Эдэ материалнуудынь СССР-эй хивна фонднуудта хадагалагдажа йһан юм. Дамжуулан үгтэхэ болоархивна материалнууд гүрэн түудхашанартай ба Германиин түүхые шудалан үзэхэ ябадалда ехэ үнэтэй зүйлнүүд болохо байна. Эдэ материалнуудай тоодо 1837—1945 онуудай үедэ хамаатай Германиин ба Пруссиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын документнүүд, мүн дотоодын, юстициин, пропагандын министерствонүүдэй, рейхстагай болон немецкэ бусад эмхи зургаануудай материалнууд ороно.

Кукуруза тарилгын шанар шалгагабди

Зэдын колхозуудта кукуруза тарилга унжагайрууулагдана

Орон дотор оройһо таряа үйлэдбэрилгые жэл соо 10 миллиард пүүдһээ доошо бэшээр, малажалай гол продуктнуудые абалга хоёр —хоёрһоо улүүтэй дахин ехэ болгохо гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түхэтэ шиидхэбэриие амжалтатайгаар дүүргэхын тулада Зэдын аймагай ажалшад энэ жэлдэ таба мянга шахуу гектарта кукуруза тариха гэжэ шиидэһэн байна. Энэ зорилгоё бэелүүлхын тулада аймагай зарим колхозууд кукурузын тарилгада муу бэшээр бэлдээ. Мүнөө тарилгые амжалтатайгаар ябуулжа байна. Кукуруза тарилгые шалгалгаар аймагай колхозуудта үнгэргэгдэһэн шалгалтын зарим дүнгүүдые доро харуулхамнай.

Баян Хусанай колхоздо

Эндэ Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз оршоно. Тус колхозой гэшүүд оройһо таряа ехээр ургуулжа абадаг болохо, малай тэжээлдэ ехэ нэмэри болохо кукуруза тарилгада ехэхэн анхарал хандуулһан байна. Эртэ, бүри үбэл байхаһаа хойшо энэ культурые тарилгада бэлэдхэжэ эхилээ һэн. Туд бүридөө 5—5 хүнтэй кукуруза ургуулха 2 звенонууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Эдэ звенонууд участогууд дээрээ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ талаар нилээд худэлмэри хэһэн байна.

Мария Шадринагай звеное абажа үзэе. Энэ звено 100 гектар газар дээрэ кукуруза ургуулха юм. Тэрэ талмай дээрээ 260 тонно шэбхэ гаргажа,үтэгжүүлгэ хэһэн, хэдэн арбаад центнер үнэһэ, шубуунай аргал суглуулһан байгаа. Мүн кукурузынгаа үрэнүүдые хорор угааһан байна. Энэ звеногойхид майн 13-да тарилгадаа гараа һэн. **Тэдэнэр Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнуудтай хамта худэлмэрилжэ, мүнөө кукурузын тарилгые квадратно-гнездовой аргаар хэжэ дүүргэбэ. Залуу трактористнар М. Заганшин, Б. Запиров, сеялкын машинист Г. Русин гэгшэд «СКГ-6» маркын шэнэ сеялкээр халаан соо 8 гектарта тарилга хэхэ нормотой аад, 15 гектар хүрэтэр тариһан байна.**

—Кукурузын баян ургаса хуряажа, ерэхэ жэлдэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадахаа хүсэлтэйбди,—гэжэ нүхэр Шадрина хөөрэнэ. Мария Шадринагай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай звено кукурузын баян ургаса хуряахын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ аймагай кукуруза таригшадта хандаһан байна. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө тэмсэн, тэдэнэр тарилгые богони болзор соо, шанар һайнтайгаар хэжэ дүүргэбэ.

Гэбэшье, нүхэр Каримовай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада тарилга хэхэ газар бэлэдхэжэ үрдингүй, зеноогой хүдэлмэриие нэгэ үдэрөөр һаатуулһан байна.

Бэлэдхэл муутай байһан колхозуудта

Кукуруза тарилгада бэлэдхэл муутай байһан газарта энэ хүдэлмэри унжагай нобшоор ябуулагдана. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов) 300 гектар кукуруза тариха юм. Тэрэнэйнгээ тарилгые майн 12-то эхилээд, 8 үдэрэй туршада миил 40 гектар тарина. Зүгөөр сеялкэнь кукуруза тарихын тула тааруулагдаһан оройһото культура таридаг сеялкэ юм. Тэдэ түрэ сеялкээ эртээһээ туршажа, бэлэдхэгүй байһан дээрэһээ механизаторнууд поли дээрэ гаража, тэрээнэй хоёр—гурбан үдэр нособо. Иимэ һамшалтын боложо байхада МТС-эй механигуудай зүгһөө ямаршье туһаламжа үзүүлэгдэнгүй.

Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо баһа тиимэ сеялкэ үзэлгэгдэнэ. Энэ колхоз тарилга эхилһээр таба хонобо. Тэдэ хэлэн юумэнiинь үгы шахуу, оройдоо 8 гектар тарya. Эндэ кукуруза тариха звено мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй байһаар. Тарилгада 7 хүн гараха ёhотой байгаад, миил 4 хүн гаранхай. Ондоо худэлмэриһөө абтаһан байжа тэдэнэр ажалһаа ходо таһарна. Тиихэ мүртөө арбан дурбэн наһатай басагад эндэ хүдэлнэ. Тэдэ басагад хэмжэдэг шабын түмэр урилулан табижа даахагүй хүнүүд юм. Шадабари багатай, дайралдаһан лэ хүнүүдые энэ хүдэлмэридэ табиһан дээрэһээнь тарилгань зүб квадрат боложо шаданагүй. Юуб гэхэдэ, хэмжэдэг шабынгаа түмэрые зарим дөөрдэ шанаар, үгы һаа һулаар татахадань, үрэһэн нэгэ шугам руу унажа шаданагүй дойбодтоно. Сеялкэ тааруулжа ябуулха бэлэдхэлтэй сеялкэшэн эндэ үгы. МТС-эй агрономууд тэдэнэй хүдэлмэрие шалгадаггүй, мүн колхозой хүтэлбэрилэгшэд, түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Вампилов түрүүтэй тэндэ үзэгдэдэггүй байна.

Аяар 400 гектар кукуруза тариха түсэбтэй Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз 8 үдэр соо миил 35 гектар тарya. Хэрбээ иимэ темпээр худэлхэ болоо һаа, тарилгые хэды болотор үргэлжэлүүлхэ гээшэб? Колхозой поли дээрэ 3 сеялкэ хүдэлмэрилхэ ёhотой аад, түрүүшын үдэрнүүдтэ оройдоо ганса сеялкэ хүдэлөө болоо. Мүн сеялкэшэн бэлэдхэгдээгүй, агрегатта хүдэлхэ хүнүүд дутуутай байна юм.

Цагаан-Усанай МТС-эй харьяата колхозуудта кукуруза тарилга дурсагдаһан колхозуудһаа дээрэ бэшэ. Кагановичын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай хэжэ эхилһэн тарилгань зүб квадратнай боложо мүн лэ шаданагүй. Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан сеялкэ зарим нүхэндэ 1—2 оройһо, нүгөө нүхэндэнь бүришье олоор адхажархина. Цагаан-Усанай МТС-эй главна агроном нүхэр Вошкорес кукурузын тарилгын эхилһэнһээ хойшо мүнөө болотор харьяата колхозуудтаа үзэгдөөгүй байха юм.

Тэрэшэлэн полевой хүдэлмэринүүдтэ ябаһан механизмуудые заһабарилха нүүдэл мастерской эдэ колхозуудта ерэхэ ёhотой аад, оройдоо үзэгдөөгүй.

Кагановичын, Боргойн болон Гэгээтын сомонуудай Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд кукурузын тарилгые хорор угаагдагүй үрэһөөр хэнэ.

Һайнаар бэлдэгдэһэн хүрьһэндэ, һайн шанартай үрэһөөр энэ шэнэ культурын тарилга хэгдэхэ ёhотой. Болзорыень алдангүй, тэрэнэй тарилгые заатагүй квадратно-гнездовой аргаар хэхэ шухала. Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ үзэгдэһэн эдэ дутагдалнуудые хараадда абажа, саашадаа хүдэлмэриингөө ябасые хурдадхаха тушаа бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ээргэтэй.

Тарилгашадта таатай байра байдал хэрэгтэй

Кукуруза тарилга гэнтын хэрэг бэшэ, үнинһөө хойшо мэдэгдэжэ байһан хүдэлмэри. Энэ культура тариха газар, үрэһэ хүрэнгэ, зэр зэмсэг бэлэдхэхэтэйгээ хамта тарилгада ябаха хүнүүдэй культурна ажабайдалда анхарал хандуулагдаха ээргэтэй байгаа. Гэбэшье, Зэдын аймагай олонхи колхозууд энээн тухайда мартажархёо гэхэ гү, али тоогоогүй байна гээ һаа алдуу болохогүй.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз кукуруза таригшадые вагончигоор хангаагүй тула тэдэниие поли дээрэһээ гэртэнь ябуулна. Тингэжэ ажалай бүтээсые доошолуулна. Тэдэнэр ажалдаа орой гарана, эртэ ороно. Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз полевой һайн стантай аад, тэрэнээ һайнаар түхеэрээгүй, ехэ муухайгаар байлгана. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой стан уйтан. Тэрэ мүртөө оро шэрээгүй дээрэһээнь механизаторнууд болон тарянажалай бригадынхид газаараар унтана.

Тарилгашадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри оройдоо ябуулагданагүй. Тэдэнэй байдаг байрануудта плакат, лозунг гэжэ харагданагүй. Мүн газетэ, журнал, библиотечкэ гэхэ мэтэ абаашагдангүй. Агитаторнууд хүдэлмэрилнэгүй. МТС-үүд болон колхозуудай партийна организацинууд механизаторнууд ба тарилгашадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха талаар юушье хэнэгүй.

Кукурузын баян ургаса хуряахын түлөө тэмсэлые һуладхангүй, тэрэнэй тарилгые агротехническэ заабарин ёһоор үнгэргэхэ шухала.

«Бурят-Монголой үнэн» газетын рейдовэ бригада:
М. Нимаев, «Зэдын колхозник» газетын редактор.
М. Ханхаев, КПСС-эй Зэдын аймкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.
Н. Цыбенов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Бичурын МТС-эй мастерской соо токарь В. Е. Павлов эрхим ажалаараа шалгаржа байдаг, халаан бүхэндөө даалгабарыа 160, үшөө дээшэшье процент дүүргэдэг юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Павлов станогойнгоо дэргэдэ хүдэлмэрилжэ байна.
З. Веснинагай фото.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАҺАНУУДҺАА

Эртын овощь городой ажалшадта

«Улаан Эрхирик» колхоз городто дүтэ оршодог тула овощь ехээр таридаг энэ ажалһаа ехэхэн олзо оруулдаг байна. Байгша ондо колхоз урда жэлэйхидэ орходоо бүри ехээр огурец тарихаар, тэрээнһээ миллионһоо үлүү түхэриг олзо оруулхаар хараална.

Колхоз 200 квадратна метр талмайтай теплицэтэй. Эндэнь эртын мангир, помидорой, үгэрсын рассада ургуулагдадаг. Һаяхан огородшон теплицэдээ ургуулһан мангираа хуряажа, Улан-Удын колхозно базарта гаргаад, колхоздоо 11500 түхэригэй олзо оруулаа. Мүн Майн 1-нэй урда тээ түрүүшын үгэрсэ хуряагдаа.

Партиин урянгаар колхоздо ерэһэн Надежда, Виктор Кулаковтан теплицэдэ хүдэлмэрилнэ. Эдэ хоёр эдэбхитэй хүдэлмэридөө ехэ харюусалгатайгаар хандажа, үндэр баян ургаса хуряана.

«Путь Сталина», Заиграй.

Һурагшад кукуруза тарилсана

Хүдөө ажахые механизацилгын Сэлэнгын училищиин коллектив Вороневско хүдөө ажахын институдай ба Улан-Удын зооветинститудай студентнэрэй хандалгые халуунаар дэмжэбэ.

Тэдэнэр шефтээ абаһан XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 50 гектар кукуруза тарижа үгэхэ гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Һурагшад газар элдүүрилэлгын, үтэгжүүлгын хүдэлмэри хэжэ дүүргээд, кукурузые «СКГ-6» сеялкээр квадратно-гнездовой аргаар тарижа захалхань. Мүн зарим участогуудаа гараар тарилга хэнэ.

Һурагшад зундаа энэ даажа абаһан талмайнгаа ургасые харууһалха, тиихэ зуураа, 2—3 удаа ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ, уһалха байна. Мүн ургуулһан кукурузаяа хуряажа, баранинь силос болгон дарахын тула 200 тонно силосэй багтаамжатай траншей бариха гэжэ шиидэнхэй.

«Красная Селенга», Сэлэнгэ.

Теплицэ бариба

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз овощь ехээр таридаг болохын тула энэ жэлдэ теплицэ барья. Мүнөө теплицэ соонь помидор, үгэрсэ, капуста, мүн кукурузын рассадануд ургуулагдажа байна.

Огородой бригадын гэшүүд Дунцаева, Табхаева, Молонова, Хартаева ба бусад оролдоротой һайнаар хүдэлмэрилнэ.

«Красное знамя», Түнхэн.

Колхозууд радиотой болобо

Жэл ерэхэ тудам аймагай колхозуудта радиоточконууд олошоруулагдана. Һаяхан «Путь Сталина» колхоз аймагай центрын радиоузелһаа радиолини татажа, колхознигуудайнгаа гэр бүхэндэ радио оруулба. Тиихэдэ Зүүн-Хууруйн модо бэлэдхэлэй участогай радиоузел Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозые хангадаг болоо.

Колхозуудай радиолини татаха хэрэгтэнь аймагай центрын ажалшад, Краснопартизанска һургуулиин һурагшад ба багшанар туһаламжа үзүүлээ.

«Красная заря», Хори.

Инкубаторна станцида

Аймагай колхозууд ба «Эрдэм» совхозой шубуунайнгаа фермэнүүдые үргэдхэхэ хэрэгтэнь туһалха зорилгоор Мухаршэбэрэй инкубаторна станци тахягай 40 мянга, галуунай 1300, нугаһанай 3400 үндэгэ инкубаторта һуулгаһан юм.

Һаяхан инкубатор түрүүшын 1600 дальбагаа гаргаба. Тэдэнэй 1400 дальбараань «Эрдэм» совхоздо, нүгөөдүүлынь колхознигуудта худалдагдаа.

Удаадахи ээлжээндэ гараха 2200 дальбараануудынь Кировэй нэрэмжэтэ колхоз абаха байна.

Һаяар галуунай, нугаһанай дальбараануд гаража захалхань.

«Вперед», Мухаршэбэр.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Нүүдэл наймаа эмхидхэхэ

Колхозуудай холын фермэ, бригада болон бусадшье багахан һууринуудай газарнуудта хүдэлмэрилжэ байһан ажалшадые хэрэгтэй зүйлнүүдээр таһалдуулангүй хангаха зорилготойгоор аймаг бүхэндэ автолавкануудые болгогдонхой. Мүн магазинуудые нүүдэл наймаа эмхидхэнэ.

Гэбэшье, Хориин аймпотребсоюз энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Жэшээлхэдэ, энэ эмхидхэгдэһэн автолавка «саһан ехэ, машина ябажа шадахагүй» гэһэн шалтаг баряад, үбэлдөө холын фермэ, гүүртэнүүдтэ нэгэшье ошоогүй. Тэдэ нээрэйнээ саһан ехэ, машина ябажа шадахагүй байгаа гү гэхэдэ тиимэ бэшэ байгаа. Мүнөө тиимэ «шалтагай» үгы дээрэһээ автолавка холын фермэ, отаранүүдта ябажа, барааа наймаалха ёһотой гэжэ һанагдамаар. Гэбэшье мүнөөшье автолавка зарим газарнуудта ошоногүй. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой холын гүүртэнүүдэй байрладаг Хуурай, Хужарта гэжэ нютагуудай малшад автолавкын ерэхые мүнөө хүрэтэр хүлеэһээр.

Мүн энэ колхозой малшадые Краснопартизанска сельпо нүүдэл наймаагаар хангаха ёһотой байгаа. Тиихэ тус колхозой дэргэдэхи 5-дахи магазинай наймаалагша ядахадаа колхозой центрһээ оройдоо 3—4 километрын газарта байдаг хониной-товарна фермэдэшье мүнөө болотор хүрэжэ шаданагүй.

Холын гүүртэ, бригаданuудта хүдэлмэрилжэ байһан колхозниигуудые болон механизаторнуудые эд барагаар таһалдуулангүй хангаха тушаа Хориин аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Ильин, Краснопартизанска сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Дубинин ехэ оролдого гарганагүй.

Ж-Д. Намсараев.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, холин фермын 1-дэхи гүүртэ ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй хүсэд танилсаагүй байха юм. Эндэ лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй.

Мүн тус гүүртэдэ радиоприёмник бии аад, питани үгы дээрэһээ дуугарнагүй. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо мүнөө болотор тус гүүртынхид нэгэшье кинокартина хараагүй.

Колхозой гэшүүд лекци, элидхэл шагнахые, кино болон концерт харахые ехээр хүсэнэ. Тэдэ колхоз дотор урдаһаахаяа самодеятельностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал хандуулагданагүй, нэгэшье кружок хүдэлнэгүй. Тиимэһээ энэ оной март һара соо үнгэргэгдэһэн урдаһаахаяа самодеятельностиин аймагай хаалгада тус колхозойхид хабаадаагүй.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов, партогранизациин секретарь нүхэр Цыбиков) колхозниигуудай культурна эрилтые хангаха тушаа һаналаа табиха ёһотой.

А. Бадмаев.

БАРИЛГА ДЭЭРЭХИ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ

«Бурмонголстрой» трестын барилгын гурбадахи участогай партийна эхин организаци һаяшаг эмхидхэгдэһэн багахан парторганизаци юм. Тиигэбэшье барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ, тэрэнэй шанар һайжаруулха, үнисэнь химдаруулха хэрэгтэ тэрэ ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байна.

Парторганизациин һая эмхидхэгдэдэд байхада барилгашадай Бүхэсоюзна зүблөөн Москвада боложо, манай ороной барилгашадай үмэнэ тон хариюусалгатай зорилгонуудые табиһан байгаа. Уданшьегүй тус парторганизаци зүблөөнэй табиһан тэдэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ участогайнгаа коллективэй бүхы хүсые элсүүлжэ эхилээ һэн.

Тус участогай коллектив мүнөө Үдэ голой урда бэедэ, республиканска больницын барилга дээрэ ажаллана. Эндэ олон дабхар хэдэн корпусууд нарһан тужа сооһоо үндылдэн бодожо байна. Больницын барилгада 6 миллион 650 мянган түхэриг һомологдонхой. Мүнөө тэндэ терапевтическэ, хирургическа болон бусад корпусуудай, мүн больницын котельнын барилга түргэнөөр хэгдэжэ байна. Гадна, тус участогай коллектив эвенкнүүдэй дунда һургуулиин шэнэ байра, «Бурмонголстрой» трестын хүдэлмэридэһэй байха гэр байранууды бариha. Тиимэһээ барилгын объектнүүд нэгэ газарта бэшэ, харин холо холо таранхай юм. Тэндэ ажалладаг барилгашадай дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайнаар ябуулхын тулада партийна организаци коммунистнуудаа шиидхэхэ участогуудта хуваарилан табиһан байна. Тэдэнэрынь ажалажа байһан газартаа хэрэг ажалай түлөө хариюусадаг юм. Жэшээнь, коммунист Г. Козлов хүдэлмэришэдэй байха гэр байрануудай барилга дээрэ ажалладаг. Тэрэ хадаа тус барилга дээрэхи ажалай эмхидхэлгэ ба журам һайжаруулгын, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы асуудалнуудые мастертайгаа хамта шиидхэдэг. Партийна бюро барилга дээрэ ажалладаг коммунистнуудай тоосоое хирэ хирэ болоод лэ шагнажа байдаг. Иимэ шалгалта хадаа коммунистнуудай хариюусалгые дээшэлүүлнэ, барилга дээрэхи ажалай журмаар ябажа байһание мэдэхэ арга партийна организацида олгоно.

Участогай партийна организаци барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхын ба тэрэниие саг болзор соонь, һайн шанартайгаар хэхын тулада ажалай түрүү дуй дүршэл үйлэдбэридөө үргэнөөр нэбтэрүүлхэ эрмэлзэн абана. Барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ хэрэгтэ комплексно бригадануудые эмхидхэлгэ ехэхэн үүргэтэй. Тиимэһээ барилгын энэ участогта комплексно 2 бригада эмхидхэгдэһэн байна. Комплексно бригаданнуудые бригадирнуудаар түрүү хүдэлмэришэд, коммунистнуудые томилогдонхой. Жэшээнь, дунда һургуулиин барилга дээрэ коммунист нүхэр Куделинэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригада ажаллана. Нүхэр Куделин залуу коммунист юм. Тэдэ хэрэг ажалаа һайса мэдэдэг, хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй, эмхидхэхы шадабари һайнтай хүдэлмэришэн хадань, партийна организаци тэрэниие залуушье һаань бригадираар табяа һэн. Мүнөө тэрэ коммунист бригадынгаа ажалые һайнаар эмхидхэжэ, даалгабарая үдэр бүри үүргэлэн дүүргэнэ. Комплексно бригада гэшүүд мэргэжэл мэргэжээрээ һалаһан хүдэлмэрилнэгүй. Эдэ бригаданuудһаа үүргээрээ һайн бэлэдхэлтэй, нэн түрүүн бригадын гэшүүд бэе бэеэ мэргэжэлдээ хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ ажалай эмхидхэл һайжарна, бүтээсэнь урданайхида орходоо ханигүй ехээр дээшэлнэ.

Урданьiнь энэ һургуулиин барилга дээрэ шулуушадай, модошо дархашуулай, монтажнигуудай бригаданууд ами амяараа ажалладаг байһан һаа, мүнөө 14 хүнһөө эмхидхэгдэһэн комплексно нэгэ бригада гурбан бригадын хэжэ байһан ажалые дүүргэнэ. Ажалай тоо бүридхэл һайжаржа. Ондо ондоо мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй хоорондохи харилсан туһалалсаа һайжаржа, түрүүн ажалаа дүүргэһэн хүдэлмэришэд хоцорходоо дуушьадаги нүхэдтөө хамһалсадаг болоо. Тиимэһээ барилга дээрэ ямар нэгэн мэргэжэлтэд урьтажа гү, али гээгдэжэ ябадаггүй, харин ниитэ дээрэ амжалта түйладаг байна бшуу.

Больницын барилга дээрэ коммунист Солдатов ажаллана. Энэ дэхи барилгын хүдэлмэриин ябаса тухай коммунист Солдатовай тоосоон һаяар партийна суглаан дээрэ шагнагдахань. Больницын котельна ба терапевтическэ корпус графигай ёһоор энэ жэлэй сентябрь һарада ашаалалгада оруулагдаха юм. Тиимэһээ мүнөө эндэхи хүдэлмэри хэр ээргээр ябанаб, ямар дутагдалнууд бииб, тэдэниие ямар аргаар усадхахаб гэжэ суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ байна.

Коммунистнуудые барилгын шиидхэхы участогуудта хубаарилан табиһанай ашаар партийна организаци тэндэхи ажал хэрэгэй ямараар ябажа байһые ходоодо мэдээд байдаг болонхой. Тус участогай коллектив энэ жэлэй нэгэдэхи квартал соо барилга хэхэ түсэбөө 127 процент дүүргээ һэн. Тиихэдэ апрель һарын ажалаа түсэбые мүн холо үлүүлэн дүүргээ. Барилгын хүдэлмэриин графигай ёһоор ябана. Иимэ амжалта өөрөө зүндөө ерээ бэшэ, харин барилгашадай дунда партийна организациин ябуулһан хүмүүжүүлгын ба ниитэ-политическэ ехэхэн хүдэлмэриин ашаар туйлагдаа. Партийна организаци барилгашадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ябуулхада тэрэниие үйлэдбэриин асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор үнгэргэнэ. Эндэхи хүдэлмэришэд һара бүри 2 — 3 дахин элдэб темээр лекци, элидхэл шагнадаг. Партиин Пригороднэ райкомой, Улан-Удын горкомой лекторнууд сэг сагтаа энэдэ ерэжэ лекци уншана. Һаяхан Пригороднэ районой судья нүхэр Шишкина «Советскэ гражданинай эрхэ ба уялганууд», гэһэн темээр лекци уншаа. Хүдэлмэришэд энэ лекциие ехэ һонирхон шагнаба. Юуб гэхэдэ, тус лекци хадаа коллективэй ажабайдалтай, тэрэнэй зорилготой нягта холбоотойгоор уншагдаа. Советскэ гражданин бүхэн ажал хэхэ, амарха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ эгүүехэ эрхэтэй. Тэрэ эрхээ эдлэн участогай олонхи хүдэлмэришэд ажалдаа эрхим амжалта туйлана. Жэшээнь, модошо дархан Г. Катаманов үдэр бүри даалгабарыа 150—170 процент дүүргэдэг байна.

Эндэ хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, тэдэндэ хоёр гурбан мэргэжэл олгохо хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Партийна организациин үүсхэлээр үнгэргэшэ жэлэй эсэс багаар эндэ тусхай кружогууд эмхидхэгдэһэн байна. Кружогуудай занятинууд дээрэ түрүү хүдэлмэришэд өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэдэг. Һаяхан трестын главна инженер нүхэр Булыгин комплексно бригаданuудай ажалай эмхидхэлгэ тухай темээр занятинда үнгэргээ. Нүхэр Зайцевай хүтэлбэрилдэг түрүү бригадын ажалай эмхидхэл тухай тус заняти дээрэ тодорхойгоор хэлэгдээ.

—Хүдэлмэришэдэй дунда ойлгуулжамжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ манай ханын газетэ ехээр туһална,—гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр Татарников хөөрэнэ. Эндэхи ханын газетэ урдань сагсоо гарадаггүй, редколлеги муугаар ажалладаг байһан юм. Партийна организаци ханын газетын хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлэлдэжэ, тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай хэмжээ абтаа. Мүн барилгашадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин үшөө хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһание элирүүлээ һэн. Энэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха зорилгоор 6 хүнһөө бүридэһэн агитколлектив эмхидхэгдээ. Мүнөө агитаторнууд недели бүри хүдэлмэришэдэй дунда гэгээтэ политинформаци үнгэргэнэ, газетын материалнуудаар хөөрэлдөө хэнэ. Харуулан ойлгуулха агитаци үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Барилгын объект бүхэндэ лозунгнууд бии. Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэгшэдэй нэрэнүүд хахад һара бүри хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнэ. Майн урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ модошо дархан Суворовой, штукатур Супоневой, шулуушан Куделинэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд илажа гараа. Эдэ нүхэдэй нэрэнүүд хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Гадна, барилгашадай урма хэшээлые бадарүүлхын тулада мүрысөөндэ илаһан бригадада дамжуулгын түгхан барюулагдана. Участогта хоёр туг бии юм. Тэдэнэй нэгэниинь бригадир Зайцевай хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригадада, нүгөөдэнь бригадир Ивановой бригадада барюулагдаһан.

Барилгын участогай партийна эхин организаци коллективэй хэрэг ажалые шадамараар ударидан хүтэлбэрилнэ. Гэбэшье, тэрэнэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд үгы гэхын аргагүй. Партийна организаци хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам шангадхаха ябадал туйлаагүй. Партиин Пригороднэ райком энэ залуу парторганизацида багаар туһална.

Б. Шатонов.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮУЛЭЭР

„Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие тооногүй“

Мухаршэбэрэй аймагай олонхи колхозуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар табигданхай, зарим партийна организацинуудай агитколлективүүд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые колхозниигуудые танилсуулнагүй гэжэ манай газетын апрелиин 27-ной номерто дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо тэмдэглэгдэһэн байгаа. Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һулаар табидаһан дээрэһээ зарим колхозуудай ажалай амжалта һула байһаар, нэтын малай гаргалха ябадал үзэгдэжэ тэндэ тэмдэглэгдээ.

КПСС-эй Мухаршэбэрэй аймкомой секретарь нүхэр Карамановай манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья зүб байба. «Аймаг дотор ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» асуудал партиин аймкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха талаар тусхай шиидхэбэри батал абтаа. Гадна, колхозниигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие хангалтагүй ябуулдаг байһанайнь, нииты малажал хүгжөөлгэдэ хүтэлбэрилжэ шадаагүй ба мал гарзалха ябадалда хүлисэнгы хандаһа «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ Старков энэ тушаалһаа суулгагдажа, партиин зэргэһээ гаргагдаһан байна. Мүн тус колхозой парторганизациин секретарь Золотарев партийна зэмэдэ хабаадуулагдаа. Тэрэшэлэн партиин аймкомой бюро Суулгын МТС-эй зоотехник Семочкиндэ партийна шанга зэмэ соносхоһон байна.

Нүүдэл культбазын дүй дүршэлһөө

Малай холын фермэ, гүүртэ болон тарануудта ажалладаг малшадай культурна эрилтые хангахын тула культбаза бии болгохо тушаа Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени болон партийна организациин гаргаһан үүсхэлые Кяхтын аймагай колхозууд тэрэ дарыдань дэмжэжэ, малай үбэлэй байрануудта культбазануудые эмхидхэһэн юм.

Мүнөө үедэ мал зунай бэлшээридэ гаража захалба. Малшадай культурна эрилтые байра дээрэнь хангахын тула культурна, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин шэнэ арга бэдэрхэ хэрэгтэй болобо. Хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музейн хүдэлмэрилэгшэд, мүн аймгүйсэдкомой культурын таһагайхид энэ талаар эдэбхи үүсхэл гаргажа, нүүдэл культбаза эмхидхэхэ тухай һанамжа оруулһан юм. Энэ дурадхалыень партиин Кяхтын айком һайшааһан байгаа.

Түрүүшын нүүдэл культбаза Усть-Киранай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малай холын байрануудта эльгээгдээ һэн. Энэ культбаза кино, библиотекэ, нүүдэл наймаа хэжэ ябана, мүн лекторнүүд болон медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ябална.

Удаань тэрэ нүүдэл культбаза Хэ-Нугын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдые, тарянажалай бригаданүүдые бултыень тойрон гараа. Тэндэхи колхозни-гууд, механизаторнууд болон малшад культбазын ерэхэдэ сэдьхэлээ ханабашье, культбазын составые мэдэхэ, илангаяа ажалшадай культурна эрилтын хангалгые һайжаруулха тушаа зарим дурадхалнуудые культбазын хүдэлмэрилэгшэдтэ оруулһан байна. Тэрэ культбаза Субагтын сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо гарахадаа колхозни-гуудай дурадхалые хараадаа абалсаһан байгаа. Нүүдэл культбазатай сугтаа гаралсаһан лекторнүүд полевой стануд, малай фермэнүүд дээгүүр ябажа лекцинүүдые уншаа. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүн Д. Ошоров уласхоорондын байдал тухай бурят хэлэн дээрэ, ВЛКСМ-эй айкомой лектор Ф. Тугутов хүдэлмэришэд таряашад хоёрой хоорондохи союз» гэһэн В. И. Ленинэй һургаал тушаа лекци уншаа. Агроном Холкина «Кукуруза ургуулха агротехникэ» гэһэн темээр лекци уншаһан байна. Тэдэнэр колхозни-гуудай тус тустань элдэб темээр һонирхолтой хөөрэлдөө хэхэ зуураа, улаан булангуудые шэмэглэн гоёолсоһон, ханын газетэ, дайшалхы хуудаһануудые гаргахадань агитаторнуудта туһалһан байна.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд — врач-терапевт А. Алексеева, санитарна врач П. Маляренко гэгшэд ажалшадай байра байдалтай танилсажа, медико-санитарна темээр лекци болон хөөрэлдөө үнгэргэһэн, олон хүнэй хабаадалгатайгаар медицинскэ харалга эмхидхэһэн байна. Нүүдэл аптекэ элдэб зүйлэй шухала хэрэгсэлнүүдтэй юм. Нүүдэл культбазатай сугтаа ябалсаһан аптекарь врачын рецептээр тэрэ дары эм бэлэдхэжэ, үбшэлһэн хүнүүдтэ үгэнэ.

Культбазын библиотекэдэ политическэ, научна, хүдөө ажахын, мүн уранһайханай литература, элдэб журнал бии. Тус культбазын хүдэлмэрилэгшэдтэй ябалсаһан парикмахер, фотограф, сапожник ажалшадай эрилтые хангаха хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргана. «Хүндэлэлэй доскада» гаргагдаха ёһотой түрүү һаалишад болон хонишодой, мүн тарилгада амжалтатайгаар ажаллажа ябаһан колхозни-гууд болон механизаторнуудай фотозурагые гаргажа, колхозой правлени болон партийна организацида фотограф ехэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр мүн бусадайшье фотозурагуудые гаргадаг юм.

Нүүдэл культбазадахи ларёк клеёнко, тюль, гутал гэхэ мэтые хэдэн мянган түхэригтэ худалдаһан байна.

Нүүдэл культбаза колхозни-гууд, механизаторнууд болон малшадай культурна эрилтые хангаха таатай зохид арга метод болоһон байна гэжэ дүй дүршэл харуулаа. Иимэ культбаза «Малшадай үдэртэ» зорюулагдажа, фермэ, гүүртэ болон отарануудта гарадаг болонхой.

Ажалшадай культурна эрилтые бүхы талаһаань хангаха зорилгоёо иимэ культбаза мүнөө дээрээ үшөөл хүсэдөөр дүүргэжэ шаданагүй. Аймагай колхозуудай хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд холын бэлшээридэ байрлана. Эндэ ехэнхидээ 2—3 хүн ажалладаг юм. Энэ бүлэг хүнүүдые культурна талаарнь хангаха хэрэгтэ мүн лэ ехэ анхарал хандуулха хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, эдэнэртэ нүүдэл банишье эмхидхэбэл һайн байгаа. Тиихэдэ олон колхозуудые нэгэ доро хангахаар хэдэ хэдэн культбаза эндэ эмхидхэгдэхээр хараалагдана.

М. Багадаев, КПСС-эй Кяхтын айкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша.

Иволгын аймагай Маленковой ба «8-е Мартын» нэрэмжэтэ колхозуудай МТФ-нүүд ажахын жэлэй эхинһээ үнеэн бүриһөө 700 гаран литр һү һааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозуудай МТФ-нүүдые даагшанар (зүүн гарһаа) Ф. И. Титов, В. К. Торгашин.

А. Мантаевай фото.

Абаһан уялгаяа үнэн хэрэг дээрэнь бэелүүлхэб

Манай колхоз 1957 он болотор малайнгаа ашаг шэмые 2 дахин дээшэлүүлхэ гэжэ хараалаа. Энэ түсэбые дүүргэлтэ хадаа һаалишадай болон бүхы малшадай ажалһаа горьтойгоор дулдыдаха байна.

Би 24-дэхи жэлээ колхоздоо һаалишанаар хүдэлжэ байнаб. Энэ хугасаа соо элдэб бэрхэшээлнүүд намда ушарһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтһоо нүхэрни бусаагүй һэн. Тэрэ хэсүү сагта бишыхан хоёр хүбүүдээ хүндэ орхижо байжа, үнеэдээ һаагша һэм. Минии зориг хухараагүй, хухархашьегүй.

Мүнөө би 1954 оной намар эмхидхэгдэһэн племенной фермые даагшаар 9 һаалишадтай сугтаа хүдэлнэб. Эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо манай фермэ колхоз доторoo түрүү зэргэдэ ябана. Һаалишад Б. Цыбикова, Ц. Регзенова гэгшэд 1954 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсажа, түрүү һаалишадай дүй дүршэлтэй танилсаһан байна. Нүхэд Цыбикова, Эжинова гэгшэд сомоной Соведэй депутадууд юм.

Би үнгэрэгшэ 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 635 гаран литр һү һааһан байнаб. Теэд энэмни үшөөл бага гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, республикын түрүү һаалишад Цырендоржиева, Максимова гэгшэд жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 5000 гаран литр һү һаадаг байна бшуу. Үнгэрэгшэ жэлдэ малаа тэжээлээр мууса хангаһан дээрэһээ үнеэн бүриһөө 200 литр һү колхознай һааһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ үнеэд гансал үбһөөр хооллодог дээрэһээ туража ондо ородог, тингэжэ һү багатай байдаг һэн. Мүнөө жэл үнеэдэй тугаллахадань һайса хооллуулха, зунай бэлшээриин үедэ таргалуулха арга боломжотой байнабди. Мүнөө манай фермэ үнеэдтээ тэжээл нормоор эдюулнэ. Жэшээлхэдэ, нэгэ үнеэндэ 6 килограмм үбһэ, 6 килограмм солоомо, 5 килограмм силос, 2 килограмм талха, 1,5 килограмм шрот эдюулдэгбди. Энэмнай бага гээшэ. Илангаяа шэмэтэ тэжээл, силос буйлуулжа, холижо эдюулхэдэ үнеэнһээ һүн ехээр һаагдадаг байна. Жэшээнь, минии һаадаг «Нина» гэжэ үнеэн үдэр бүри 9 литр һү һаагдадаг байһан һаа, 400—500 грамм талха гү, али шрот нэмэжэ эдюулхэдэмни үдэрэй 13—14 литр һүн һаалгадаг болоо. Манай колхоз шэмэтэ тэжээл болохо кукурузые 600 гаран гектар талмайда тариха гэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ силос дарабашье, тэрэнээ хэрэглэдэггүй байгаабди. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ зун Булагай-Эхин гэжэ нютагта силос дарагдаһан аад, мүнөө болотор хэрэглэгдээгүй байһаар.

Тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа, хүйтэн байрада тулжүүлхэ гээшэ түрүүшээр ехэ бэрхэ һэн. Энээнһээ урагша үнеэднай тугалаа хүхүүлжэ һаалгадаг аад, тугалһаань һаалгахадамнай хожорхоо һанажа мэгдэхээгээ юм. Тиибэ яабашье, үнеэд дадахадаа, һү оложо эхилээ һэн. Мүнөө минии даажа байһан 13 үнеэдэй найманиинь тугаллаад байна. Мүнөө үнеэдээ 3 дахин һаадаг болохомнай. Үдэр бүриин гуримай ёһоор эдеэлүүлжэ, гурба дахин һаахада үнеэд хүсэд эдеэлдэгшье, һаагдаха сагаа хүлеэжэ ядадаггүй юм. Мүн үнеэдые хараажа, сохижо болохогүй. Шэнэ арга метод, түрүү дүй дүршэл тухай маанадта зоотехник Будажапова хододоо хөөрэжэ үгэдэг. Мүнөө жэлдэ манай колхоз электростанци барижа, малай фермэдэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха аргатай болохонь. Тиигэжэ фермэ дээрэ дүүжэн харгы, автоуһалуури, тэжээл буйлуулха хэрэгсэлнүүд тодхогдожо, үнеэдые һааха, тэдэниие эдеэлүүлхэ хүдэлмэри нилээд хүнгэн болохо байна. Мүн 100 үнеэнэй байха типовой байра баригдаха юм.

Би өөрөө үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялга абанхайб. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэб гэжэ үгөө үгэнэб.

М. Юмдылыкова, Хэжэнгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Залуу бэшэгшэдэй ЗОХЁОЛНУУДҺАА

Даша ДАМБАЕВ

Бага наһан

Базартай хоюулан мүнөөдэр гэртэм
Бага наһаяа дурдан һанабалди—
Сугтаа ороһон дүрээ дэлгэжэ,
Садатараа энеэлдэн сэдьхэлээ
ханабалди.
Харханалди: энэ байшангай дэргэдэ...
Халуун наран шарана хэбэртэй.
Согтой хүхюунүүд, һандали дээрэ
Согсойлдон забилаад, һууналди, эбтэй.

Шэнэхэн ерэн самсануудые үмдэнхэй,
Шэртэнэмди омогоор, холые хаймадан.
Нюдэмнай онингоо наранай гэрэлһээ,
Нюсэгэн хүлэймнай заахан гээшэ!
Гурбатай ябаһан үе сагнай
Гоёшье байнал даа һанаад үзэхэдэ.
Харин мүнөө хоритой болохомнай
Хамта Москвада һуранали, мэдэ!

* * *

Барилдааша хүбүүд
түрэл нютагтам олон,
Баатарлиг мундуул
тэдэнэй бэе, мүсэ.
Балсанта гарнуудынь
эршэтэ ажалһаа холон,
Баяжан хүртөөл
бар ехэ хүсэ.
Нэгэниинь мүнөө
намтай зугаалан ябатараа,
Нэрьесэ энеэгээд,
хошон үгөө дэлгэбэ.
«Эдир наһанай
эршэ хүсэн хэр бэ?»—гээд,
Ээмыем альгадан,
урдаһаам шобто шэртэбэ.
Нүгөөдынь харыт:
ажалай һүүлээр газаагаа
Нүхэдөөрөө ярилдан:
«Туршаад үзэгты!»—гэмсээрээ,
Альган дээрээ
хоёр пүүдэй гинрые
Абьяастай омогоор
ээрэмшээлгээд
шэдэлнэ...
Үдэшын сагаар
золгожо өөртэйнь үзөөрэйт.
Үргэн сээжэтэй
бурят хүбүүе обёорхолта:
Баатар хүсөөр
амилан байхал, мэдээрэйт.
Бажууса бүхэндэнь
баримтым гэршые олохолта!

Дүрбэтэйхэн дүүтээ

Түдэбөө заахан тэргэдэ
Түргэн тэбэреэд һуулгабаб.
«Мордыш, гэрэйнгээ газаагуур
Морин болоһуу»,—гэбэл хаб.
Баясажа дүүмни байтараа,
Бургааһаар намаяа занабал даа.
«Ахай, шуумгай ябыш»,—гээд,
Аляа зангаа гаргаал даа.

Абяа дуулаад оодоршооб —
Аймхай байба гээшэлтайб?
Арбан дүрбэ наһатайгаа
Аршан зуура мартаадхёоб.
«Һы-лло»—гэнэл даа хойноһоом.
Һуунайн урагшаа шуумайнам.
Халуухан хүсэлынь бэелүүлхээ,
Хатаржал, хатаржал ябанам даа.

Библиотекэнүүдэй жэшээтэ ажал

Хүдөө ажахые эрид дэбжээхэ тухай партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ Кударын аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Аймагай, хүдөөгэй, профсоюзна болон колхозуудай библиотекэнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриие колхозой түсэбтэй, бригаданууд, звенонууд болон фермэнүүдэй үйлэдбэриин даалгабаритай тааралдуулан ябуулна. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые, кукуруза ургуулха түрүү методуудые, мүн хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харуулһан номууд ажалшадай дунда ехээр тараагдана, энээн тухайда выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ. Жэшээнь, Кударын аймагай библиотекэ январска Пленумэй тогтоол тушаа харуулан ойлгуулха агитациие шадамараар эмхидхээ. «Һү, мяха, үндэгэ, сало, нооһо ехээр абадаг болоё» гэһэн выставкэ эндэ эмхидхэгдэнхэй. Энэ библиотекынхид шефтээ абаһан Хрущевой, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта ошохо зуураа, колхозуудтахи фермэнүүдэй, таряанажалай бригадануудай улаан булангуу харуулан ойлгуулха зүйлнүүдээр элбэг.

Аймагай библиотекэ (даагшань нүхэр Маркова) колхозуудай библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ бага бэшэ туһаламжа үзүүлнэ. Библиотекэтэй болоодүй зарим колхозуудта, мүн малай томо томо фермэнүүдтэ 100—100 номуудтай 12 нүүдэл библиотекэ эмхидхэжэ үгэһэн байна. Тэдэ библиотекэнүүдэйнь номууд байд гээд лэ һэлгэгдэдэг.

Энэ аймагай Бага-Кударын хүдөөгэй библиотекэ мүн лэ һайнаар ажаллана. Библиотекэ дотор хододоо эмхитэй гуримтай байдаг. Эндэ эмхидхэгдэһэн фотомонтаж, номой выставкэнүүд болон плакадууд саг үргэлжэ шэнэлэгдэнэ. Зарим плакадуудынь кукурузада зорюулагданхай. «Хонинной тоо толгойе олошоруулая» гэһэн гаршагтай плакадые хүнүүд хаража ехээр һонирхоно. Нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилгөөр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишодой дүй дүршэл энэ плакат дээрэ харуулагдана.

Библиотекые даагша нүхэр Воронцовагай баглаа ном баринхай малай фермэ дээгүүр ябахыень ходо харахат. Нүхэр Воронцова малшадай ехэ хүндэтэй айлшан болонхой. Библиотекын дэргэдэ март һарада эмхидхэгдэһэн агротехническэ, зоотехническэ кружогууд таһалгаряагүй хүдэлмэрилнэ. Агротехническэ кружогто (хүтэлбэрилэгшэнь агроном Жарникова)—21 хүн, зоотехническэ кружогто (хүтэлбэрилэгшэнь зоотехник Хохлова) — 18 хүн һуралсана.

Март һарада болоһон аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй семинарта сугларагшад хүдөөгэй библиотекэнүүдэй дэргэдэ агротехническэ, зоотехническэ кружогуудые эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Кударын аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй энэ үүсхэлые республикын бусад аймагуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дэмжэбэлынь һайн байгаа.

Жарков, Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директорэй орлогшо.

Эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй курса

Улан-Удын кооперативна техникумэй дэргэдэ Бурмонкоопсоюзай худалдаа наймаанай управлениин эмхидхэлээр ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр һарын курсэ нээгдэбэ. Энэ курсадань республикын аймагуудай эдеэ хоолой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд һуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ байна. Тиин тэдэнэр эдеэ хоол бэлэдхэлгэ, ариг сэбэрые сахилга, бухгалтерска тоо бүридхэл гэхэ мэтэ асуудалнуудаар лекци шагнана, мүн политическэ эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлнэ.

Мүнөө курсынхид программаяа үзэжэ дүүргэхэ дүтэлөө. Июниин эхеэр тэдэнэр курсаяа дүүргээд, аймагуудтаа хүдэлмэрилхээ бусаха юм.

Т. Бадмаев.

Партиин даалгабариие хоёр жэл соо дүүргэхэбди

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермые даагша С. Белоусовтай хөөрэлдөөн

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор ойрын таба—зургаан жэл соо орон доторoo малһаа ашаг шэмэ абалгые хоёр, гурбаһоо үлүү дахин ехэ болгохо гэжэ хэлэгдэнэ. Энэ зорилгые бидэнэр гол зүйлнүүдээрнь—һү, мяха абалгаар болзорһоонь урид, хойто жэлдэ дүүргэхэ гэжэ шиидээбди. Хэрбээ манай колхоз нёдондо эдлүүрэйнгээ 100 гектар бүхэндэ 54,5 центнер һү, 2,2 центнер мяха абаһан байгаа һаа, хойто жэлдэ ... центнер һү, 20 центнер мяха абаха байна. Харин 1960 ондо эдлүүриингээ 100 га бүхэндэ 315 центнер һү, 33 центнер мяха абаха зорилготойбди.

Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо манда бии гэхэдэ, бии. Бидэнэр тон түрүүн үнеэдһээ һү һаалгаяа хэдэн дахин дээшэлүүлжэ, мүн үнеэдэйнгээ тоо толгой олошоруулжа, эдэ жэлнүүдтэ һү абалгаяа 5—6 дахин дээшэлүүлхэ зорилготойбди. Мүнөө колхозойнай һаалишадай дунда һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энээнэй ашаар ажахын энэ жэлэй үнгэрһэн 7 һара соо үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 653 литр һүн һаагдажа, нёдондо энэ үесэпхидэ ороход нэгэ хахад дахин дээшэлээ. Манай һаалишаднай бүришье ехэ һү һаагаа. Жэшээлхэдэ, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Анна Никитична Алемасова даажа байһан нютагай үүлтэрэй 10 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 886 литр һү һаажа, аймагай һаалишадай мүрысөөндэ нэгэдүгээр һуури эзэлээ. Тиихэдэ һаалишан Аграфена Батышева—786 литр, Анна Инкина—694, Мария Курдюкова—660 литр һү һааһан байна.

Фермымнай бүхы һаалишад үнгэрһэн 7 һара соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 600 литрһээ дээшэ һү һаагаа.

Һаалишаднай май һара соо мүрысөөгөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ захалба. Зарим һаалишад үнгэрэгшэ хахад һара соо үнеэн бүхэнһөө 100-гаад литр һү һаагаа.

Табан жэл соо хэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудые зохёоходоо бидэнэр малаа шэмэтэ болон бүдүүн тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаабди. Энэ зорилгоор колхознай мүнөө жэлдэ 120 гектарта кукуруза тарижа, га бүриһөө 200 центнерһээ доошо бэшэ силосто оруулагдаха ногоо, 20 центнерһээ доошо бэшэ эдеэшэнтэһэн буурсаг, абаха гэжэ байнхай. Энэ хабартаа кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Кукурузын полинууд дээрэ наг шэбхэ тараажа үтэгжүүлэгдээ, шииг нойтон баригдаа, 100 гаран тонно минеральна үтэгжүүлгэнүүд худалдан абтаа, энэ культура ургуулха звеногойхид кукуруза яажа квадратно-гнездовой аргаар тариха, яажа тэрээндэ харууһа хэхэ заабаринуудтай танилсуулагдаа. Мүнөө кукурузаяа тарижа захалбабди.

Бидэнэр малшад кукурузадал найдахын ехээр найдана гээшэбди. Түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 8—8 тонно силос даража шададаг һаа, үнеэн бүхэнһөө байгша ондо 1500 литр, хойто жэлдэ 2000 литр һү һааха зорилгодоо хүрэжэ шадахабди. Тиимэһээ манай таряанажалай бригадынхид, мүн кукуруза ургуулха звеногойхид Итанцын МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа кукурузын баян ургаса ургуулха ёһотой. Ургуулхашье бэзэ гэжэ найданабди. Юуб гэхэдэ, нёдондо манайхид багахан талмай дээрэ кукуруза таряад, ямаршье харууһа хэнгүй гектарһаа 100 гаран центнер силосэй ногоо хуряагаа һэн.

Саашадаа колхознай кукурузын тарилгые жэл бүри үргэдхэжэ байха юм. Үнеэн бүхэндөө жэлдэ арбаад тонно силос дарахаһаа гадна, кукурузын эдеэшэнтэһэн буурсагуудые ехээр абажа, гахай олоор шахадаг болохобди. Жэл бүри 400 — 500 толгой гахай шахажа байхаар хараалагдана.

Үбэлжэлгын үедэ малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл абажа байхын тулада сабшалан һайжаруулха, талмайень үргэдхэхэ ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотойбди. Энэ жэлдээ уһа намагтай, һөөг бургааһатай газарнууд сэбэрлэгдэжэ, сабшалангаймнай талмай 200-гаад гектараар үргэдхэгдэхэнь.

Колхоздомнай эдэ жэлнүүдтэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдынь гүйсэд механизацилагдаһан малай хэдэн типовой байранууд баригдахаар хараалагдана. Мүнөө манай фермын үнеэдэй байха нэгэ типовой байра колхозоймнай центрын хажууда тугалай байратайгаар баригдажа дүүрэжэ байна. Байра соохи доторойл хүдэлмэринүүд үлөө. Эндэ тэжээл буйлуулха, зөөхэ, наг шэбхэ газаашань гаргаха, үнеэдые һааха, уһалха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд гүйсэд механизировалэгдэхэ юм.

Бидэнэр саашадаа фермынгээ бүхы үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаадаг болохо гэжэ байнабди. Манай фермэдэ үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ зарим үнеэд зүбөөр эдеэлүүлэн һаагдадаг болоо. Энээнэй ашаар үнеэдһээ һүн нилээд горьтойгоор һаагдаа юм. Жэшээлхэдэ, «Речка», «Валя», «Зоя» гэжэ үнеэд урда жэлнүүдтэ сүүдхэ соо арайхан гэжэ арбаад литр һү үгэдэг байһанаа, мүнөө 15—18 литр һү гарадаг болоо. «Маня» гэжэ үнеэн нёдондо тугалгүйгөөр һаалгажа үгэнгүй нилээд зобооһон, сүүдхэдэ оройдоол литр, литр хахад һү үгэдэг байһан юм. Харин, һүүлдэ тэрэ үнеэс дүй дүршэл ехэтэй һаалишан Аграфена Батышевада үгөөд, зүбөөр эдеэлүүлэн һаадаг болоһомнай мүнөө 15—16 литр һү гарадаг болоо. Үнеэн бүхэнэй амидын шэгнүүр, наһыень, һү гарасыень, тэжээл хэр ехээр эдидэгыень, ямар тэжээлдэ дуратайень—хуу харалсажа, тэдэниие зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэхэ гээшэ тиимэ бэлэн бэшэ юм. Зүгөөр, мэргэжэлтэдтэ һайнаар заалгаад, журналнууд болон газетэнүүд дээрэһээ түрүү фермэнүүдэй, һаалишадай дүй дүршэлтэй танилсаад байхада хүнэй ехээр ядахашье юумэн үгы байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоздомнай Итанцын МТС-эй зоотехник Георгий Лаврентьевич Тарасов ерэжэ, үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэлсээ һэн. Залуу зоотехник ерэмсээрээ малажал эрхилэлгын культура дээшэлүүлхэ тухай асуудал колхозой бүхы гэшүүдэй урда табиһан байна. Тиин оролдосотойгоор ажаллажа, малажал эрхилэлгын культура дээшэлүүлхэ, малай ашаг шэмэ ехэ болгохо талаар нилээд амжалта туйлагдаа. Хэрбээ колхознай урда жэлнүүдтэ үнеэн бүхэнһөө 300—400 литр һү һаадаг байһан һаа, нёдондо 1060 литр һаагаа. Георгий Лаврентьевич манай фермэдэ үдэр бүришье бэшэ һаа, үнжөөд ерэжэ байдаг.

Нёдондо жэлэй тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлдэг болообди. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ аргаар түлжүүлһэн 75 тугалнууднай бултадаа элүүр энхээр мал болгогдоо һэн. Энэ жэлдэ абтаһан 200-гаад тугалнууднай эхэһээ һалгаагдан, түлигдэдэггүй байрада байлгагдажа түлжүүлэгдээ. Иимээр түлжүүлэгдэһэн тугалнууд тобир һайнаар, түргэнөөр томо болоно. Тугалнууд урдапайхидаа адли хүйтэ абажа үбшэлхэеэ огто болёо. Сүүдхэ соо тугал бүхэн амидынгаа шэгнүүрые дунда зэргээр 700 граммаар, зариманиинь килограммһаа үлүүгээр нэмээнэ. Мүнөө түлихэеэ болиһомнай тугалаймнай байра соо агаарынь сэбэр байдаг болоо.

Манда мүн дүй дүршэл ехэтэй тугалшад олон. Жэшээлхэдэ, тугалшад Вязьмина, Курдюкова гэгшэд тушаажа абаһан тугалнуудайнгаа нэгыешье үхүүлэнгүйгөөр томо болгодог. Үнгэрэгшэ жэлдэ Варвара Романовна Вязьмина 30 тугал тушаажа абаад, бултыень түлжүүлһэнэйнгээ түлөө нэгэ тугал ажалай нэмэлтэ түлбэридэ абаа һэн. Энэ жэлдэ мүн лэ 30 тугалтай.

Фермэ дээрэ хүдэлмэриин үдэрэй гурим сахиха гээшэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ удхашанартай юм. Үбэлжэлгын үедэ манай һаалишад үглөөнэй һаалгые 6 час 30 минутада эхилээд, 7 час 40 минутада дүүргэдэг. Тиигээд үдэртөө үнеэ буруунуудые эдеэлүүлхэ, тэдэниие сэбэр агаарта гаргаха, сэбэрлэхэ, уһалха, малай шэбхэ шабааһа гаргаха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд булта гуримшуулагдаһан, нэгэ сагта хэгдэжэ байдаг.

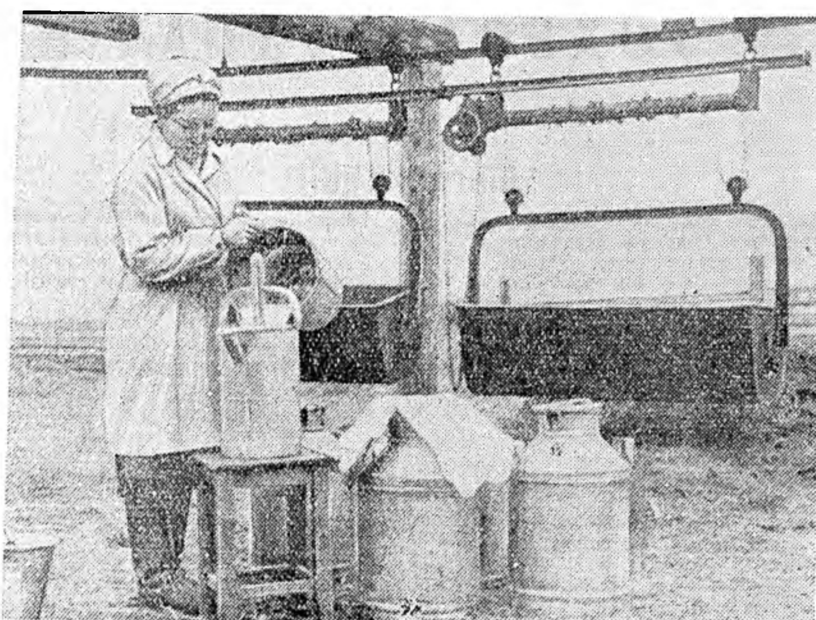
Зунай сагта бидэнэр үнеэдээ үглөөнэй үүр хираанаар, 3-һаа 4 час болотор һаагаад, дары бэлшээридэ гаргадагбди. Тиигээд халуун болотор, тухайлхада, 10 час болотор адуулаад, Сэлэнгын ольторогуудай шугы бургааһан соогуур тиирүүлдэг байнабди. Хэрбээ һэрюун үдэрэй болоо һаа, үнеэд бүхэли үдэртөөшье бэлшээгдэжэ байдаг. Тиирүүлһэнэйнгээ һүүлдэ, 4 часай үедэ үдэшын һэрюу унажа захалхалаар үнеэд мүн бэлшээридэ гаргагдана. Тиигээд үдэшын 8 час болотор адуулагдаад, байрадаа асарагдажа һаалгагдана. Һүүлээрнь, үнеэд үглөө болотор амаруулагдадаг. Зүгөөр, илангаяа зунай сагта үнеэдые бэлшээлгын ямаршье тиимэ тогтоогдомол гурим гэжэ байдаггүй. Бэлшээрээ, сагай уларилые, өөһэдынгөө арга боломжонуудые хуу харалсажа, хүдэлмэреэ эмхидхэдэг байнабди. Тиихэдээ һаалишаднай хайшан гэбэл лэ үнеэдээ һайнаар садхаахамнайб гэжэ оролдожо байдаг. Бэлшээриингээ газарые саг үргэлжэ һэлгэжэ байдагбди.

Үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ ногоон конвейер эмхидхэдэг болообди. Зунай сагта, илангаяа июнь, июль һарануудта, мүн намартаа ногооной хагдаржа байхада һү ехэтэй үнеэднай нэмэлтэ болгон ногоон тэжээл эдидэг юм. Энэ жэлдэ ургажа байхадань манай фермын үнеэдэй эдихын тулада 10 гектарта хара таряа, 10 гектар овёс таригдаха байна.

Иигэжэ бидэнэр малай ашаг шэмые хэдэн дахин дээшэлүүлхын тулада саашадаашье наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые хүдэлмэридөө саг үргэлжэ нэбтэрүүлжэ байхабди. Ойрын таба—зургаан жэл соо малһаа ашаг шэмэ абалгые дээшэлүүлхэ талаар партиин ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые болзорһоонь урид, хойто жэлдэ дүүргэхэ зорилгодоо хүрэжэ шадахамнай лабтай.

Д. Цыренжапов бэшэжэ абаба.

Племенной фермэдэ

Малажалһаа ашаг шэмэ улам ехээр абадаг болохо тухай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной үнеэдэй фермын һаалишад социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, ажалдаа бүри ехэ амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэнэ.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим амжалта туйлаһан һаалишад Жамбалова Дылыкова хоёр хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсажа, бага алтан медальнуудта хүртэһэн байгаа.

— Энэ ушар манай артелиин племенной үнеэдэй фермын һаалишад ба бусад малшадые бүри урмашуулаа. Тэдэнэр выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүри олоороо оролсожо байна, — гэжэ тус фермые даагша Шагжа Содномов хөөрэнэ.

Аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ тус артелиин племенной фермын һаалишад: аймагай Соведэй депутат Цыбекжап Жамбалова, һаалишан Цыбекханда Раднажапова болон бусад 1954—1955 онуудай ажахын жэлэй 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1650—2600 литр һү һаажа, түрүү һууринуудые эзэлбэ. Үнгэрһэн 6 һарын турша соо тус фермэ үнеэн бүриһөө 1196 литр гэхэ гү, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 195 литр һү үлүү ехые һааба. Фермын һаалишад хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, мүн зоотехническэ наукын туйлалтануудые хэрэглэн, үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлдэг ба харууһалдаг.

—Үнеэднай жэлэй дүрбэн сагта шэмэтэй һайн үбһэ, зелёнко, концентрированнэ тэжээлнүүдые эдинэ. Һайса буйлуулагдаһан тэжээл үнеэдтэ эдюулхэдэ һү ехээр үгэнэ,—гэжэ фермын һаалишад хөөрэнэ.

Фермын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнхэй. Малай байранууд электрическэ лампочкануудаар гэрэлтүүлэгдэнэ. Һаалишад үнеэдээ электромеханическа аппарадаар һаадаг болоо. Мүн тэжээл буйлуулдаг кормозапарник эндэ хүдэлнэ. Буйлуулагдаһан тэжээл дүүжэн харгыгаар үнеэдэй байрануудта абаашагдана. Мүнөө жэлдэ тус фермэдэ 100 үнеэдэй байха типовой байра ашаглалгада оруулагдахань. Эндэ ажал ехэтэй бүхы хүдэлмэри механизмын хүсөөр хэгдэхэ юм.

Һаалишадай дунда нийтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Племенной фермэдэ культбаза нээгдэнхэй. Артелиин эрхим һаалишан комсомолка Валентина Гомбоева энэ культбазые хүтэлбэрилнэ.

Культбазын хүдэлмэридэ Загастайн дунда һургуулиин багшанар, Сэлэнгын МТС-эй мэргэжэлтэд ехэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, уласхоорондын байдал тухай ба зоотехническэ темэнүүдээр лекцинүүдые уншадаг байна. Фермын һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд показателиин досканууд дээрэ үдэр бүри харуулагдадаг. Гадна, һаалишад сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Тэндэ шатар, даам, домино гэхэ мэтын нааданууд бии.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 3000 литр һү һааха уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Тиихэдэ колхозой түрүү һаалишад Цыбекжап Жамбалова, Цыбикханда Раднажапова гэгшэд энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 5000 литр һү һааха уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Фермын эрхим һаалишан Д. Раднажапова һааһан һүеэ хэмжэжэ байна. 2. Фермые даагша нүхэр Ш. Содномов показателиин доскагай дэргэдэ байна.

А. Батуевай фото-текст.

„Коммунизм" колхоздо

ЗАЛУУ ҺААЛИШАДАЙ АМЖАЛТА

Сүнхэрэг нютагтахи гүүртын залуу һаалишад комсомолканууд Цырема Дашицыренова, Ханда Дашицыренова, Цырема Натаева, Ханда Балданова гэгшэд даажа абаһан үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө оролдоно. Тэдэнэр мүнөө үнеэн бүхэнһөө 4—5 литр һү үдэр бүри һаадаг болоо. Тиигэжэ һаалишан Ханда Дашицыренова апрель һарада хамта дээрээ 1000 литр һү һааха байгаа һаа, 1394 литр һү һаагаа. Мүн нүгөө һаалишадыншье даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэээ.

Комсомолка Цырема Дашицыренова нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха уялга абаад, һү ехээр һаахыень колхозойнгоо һаалишадые уряалба.

ҮБГЭН ЛУГОВОД

Үбгэн Санжа Маниев 76 наһатай болобошье, колхозойнгоо ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ нүхэр үни удаан сагта колхоздоо түмэршэ дархан байһанаа, һүүлэй жэлнүүдтэ луговодоор хүдэлмэрилдэг болоһон юм. Нүхэр Маниев эрхим ажалайнгаа түлөө аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хэдэн удаа хабаадалсаһан, мүн үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэһэн байна.

Һаяхан нүхэр Маниев колхоздоо шаргын 20 үргэ матажа үгөө.

ВОСКРЕСНИК ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Һаяхан Чесанын сомоной комсомолецууд ба залуушуул воскресник эмхидхэжэ, колхозой клубай барилгада хэрэглэгдэхэ шулуу шэрэбэ. Тэдэнэр нэгэ үдэрэй туршада 35 кубометр шулуу зөөһэн байна.

Воскреснигтэ Чесанын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад ба багшанар, Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй студентнэр-практикантнууд, колхозой комсомолецууд хабаадалсаа.

«БУДАМШУУ»—КОЛХОЗОЙ КЛУБАЙ СЦЕНЭ ДЭЭРЭ

Һаяхан бурят-монгол драматическа театрын коллектив эндэ ерэжэ «Будамшуу», «Хүхюу айлшан» гэжэ зүжэгүүдые колхознигуудта харуулба.

Колхознигууд тэдэнэй табиһан зүжэгүүдые ехэ һонирхолтойгоор хараад, артистнарта баясхалан хүргөө.

Л. Михайлов.

Хэжэнгэ.

Мао Цзэ-дунтай Кришна Менон уулзаба

ПЕКИН, майн 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунтай Индиһээ Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида байдаг главна делегат Кришна Менон майн 20-до уулзаба. КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Чэнь И уулзалга дээрэ байлсаа.

Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэтэй Кришна Менон майн 18-да уулзаа.

Кришна Менонэй хүндэлэлдэ зорюулан Чжоу Энь-лай уулзалга хэбэ

ПЕКИН, майн 19. (ТАСС). Индиһээ Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида байдаг главна делегат Кришна Менон мүнөө Хитадта ерээд байна. Тэрэнэй хүндэлэлдэ зорюулан КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай майн 19-дэ Пекиндэ уулзалга үнгэргөө гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Индиһээ КНР-тэ байдаг посол Рагхаван, бусад оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд, Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Чэнь И, Гүрэнэй соведэй секретариадай начальник Си Чжун-сюнь, Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшонор Чжан Вэнь-тянь, Чжан Хань-фу, Цзи Пын-фэй, Пекин городой мэр Пынь Чжэнь, министерствонүүд болон зургаануудай харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд демократическа партинуудай, нийтын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, уранзохёолшод, артистнууд уулзалга дээрэ байлсаа.

Советско-аргентинскэ худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

БУЭНОС-АЙРЕС, майн 19. (ТАСС). Советско-аргентинскэ худалдаа наймаанай хэлсээнэй болоһоной һүүлээр Советскэ Союзай ба Аргентинын хоорондо 1955 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай Протокол энэ оной майн 19-дэ Буэнос-Айрестэ баталагдаа.

Аргентина хадаа нооһо, элдэгдээгүй арһа, лёной тоһо, мяха ба бусад товарнуудые СССР-тэ худалдаха болоо.

Советскэ Союз нефтепродуктнуудые, хара металл, прокат, шэрэм, хюрөөдэһэн модо, машинануудые, түхеэрэлгэнүүдые болон бусад товарнуудые Аргентинэдэ худалдаха байна.

Советскэ талаһаа СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо М. Р. Кузьмин, СССР-һээ Аргентинэдэ байдаг худалдаа наймаанай түлөөлэгшэ А. Н. Манжуло-Аргентинскэ талаһаа министрнүүд: гадаадын хэрэгүүдэй — Реморино, гүрэнэй бюджедэй — Бонанни, финансын—Ревестидо, худалдаа наймаанай — Паларea, промышленностиин — Сантос ба хүдөө ажахын—Оган гэгшэд Протоколдо гар табяа.

Японско делегадууд Пхеньянда пресс-конференци үнгэргэбэ

ПХЕНЬЯН, майн 20. (ТАСС). Азиатска оронуудай Делидэ болоһон конференцидэ хабаадаһан японско делегациин гэшүүд бусаха замдаа КНДР-тэ хүрэһэн байна. Тэдэнэр пресс-конференци үсэгэлдэр эндэ үнгэргөө. Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулха талаар азиатска конференциин хүдэлмэридэ японско делегациин хабаадалга тухай делегадуудай хүтэлбэрилэгшэ публицист Масахару Хатанака хөөрэжэ үгэһэн байна. Японско арад хадаа КНДР-тэй, Советскэ Союзтай ба КНР-тэй харилсаануудаа һэргээхые хүсэнэ. Японитой ажал хэрэгэй ба культурна холбоо барисаа һэргээхээр бэлэн байһан тухайгаа КНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ирэй хэһэн мэдүүлгые Японидо ехэ һонирхолтойгоор угтаһан байна гэжэ тэрэ хэлээ. Япониин ба Корейн хоорондо экономическа ба культурна харилсаануудые байгуулха тухай асуудалаар хэлсээнүүдые хэхын, тэрэшэлэн корейскэ арадай ажабайдал ба ажал хүдэлмэритэй танилсахын тулада манай делегаци Корейдэ ерэбэ гэжэ Хатанака нэмээжэ хэлэһэн байна.

Уранзохёолшо Асихэй Хино Хойто Корейдэ хараһан үзэһэн юумэ тухайгаа хөөрөө. Өөрынгөө оронийе эрид түргэнөөр һэргээхэ талаар корейскэ арадай үнэхөөрөөл баатарлиг хэрэгүүдые эрхилжэ байһыень манай делегациин гэшүүд хараба гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Американска сэрэгэй базануудые байгуулгада эсэргүүгээр японско арадай хэжэ байһан тэмсэл ба Япониин эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй бусад формонууд тухай профессор Томохидэ Судзуки, адвокат Такендо Макиноуци гэгшэд хөөрэһэн байна.

Түгэсхэлдэнь Японидо байдаг корейцүүдэй ажабайдал тухай Масахару Хатанака хөөрэжэ үгөө. Японидо байдаг корейцүүдэй диилэнхи олонхинь лисынмановска бүлэгые эсэргүүсэн, Корейе эбэй ёһоор нэгэдүүлжэ бэеэ даанхай болгохын түлөө тэмсэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд пресс-конференци үнгэргэбэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 20. (ТАСС). Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ зорилгоор энэ оной августда Женевэдэ болохоо байһан уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэл хэлгэдэ хабаадалсахын тулада Париж орохоо байһан тухайгаа майн 19-дэ болоһон пресс-конференци дээрэ ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд мэдээсэһэн байна. Хаммаршельдын тэмдэглэһэнэй ёһоор, энэ конференциие үнгэргэхэ болзор «мүнөө дээрээ үшөө тодорхойлогдоодүй».

Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци хадаа бүхы дурадхалнуудые, тэрэ тоодо буу зэбсэг хуряаха тушаа советскэ һүүлшын дурадхалые толилхо ба хаража үзэхэ байна гэжэ ООН-эй генеральна секретарь мэдүүлээ.

КНР-эй правительство таряашадта ехэ туһаламжа үзүүлнэ

ПЕКИН, майн 20. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын правительство мүнөө жэлэй хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ таряашадта ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Энэ оной мартын эсэс багаар ороной гүрэнэй банкнууд хүдөө ажахын кооперативуудта, ажалай харилсан туһалалсалгын бүлэгүүдтэ, тэрэшэлэн үмсын таряашадта 350 миллион юань зээлеэр үгөө. Тэрэ мүнгөөрнь мори унаа, үтэгжүүлгэ, хүдөө ажахын машинануудые болон багажа зэмсэгүүдые, үрэһэ, насос гэхэ мэтые худалдажа абаһан байна.

Таряашадта үзүүлэгдэһэн энэ туһаламжа хадаа хабарай полевой хүдэлмэриие тогтоогдоһон болзор соонь амжалтатайгаар дүүргэхэ арга олгоһон байна.

Урда Вьетнамда шанга байлдаан болоно

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, урдавьетнамска армиин сэрэгүүдэй ба «Хоа-Хао» гэжэ шажанай-феодальна бүлэгэмэй отрядуудай хоорондо шанга байлдаанууд болоно. Бүлэгэмэй отрядуудые генерал Бакут хүтэлбэрилнэ. Генерал Бакут гэгшын отрядууд Лонг-Ксюен гэжэ городые миномёдоор ехээр буудаа. Энэ город Сайгонһоо баруун урагшаа 90 милиин газарта байдаг юм. Байлдаанай үедэ хүнүүд алуулһан ба шархатаһан байна.

Урда Вьетнамай премьер-министр Нго Динь Дьем бүлтэмэй отрядуудай урдаһаа шэнэ сэрэгүүдые нэмэжэ эльгээхэ яаралтай хэмжээнүүдые абажа байна гэжэ мэдээсэгдэнэ.

УРИЛДААН

«Хүлэгүүдэйнгөө» хурдые,
Хүлнүүдэйнгөө түргые,
Шандааһанайнгаа шангые
Шалгалсажа ябанабди.

Баабайнар хараад баясана,
Эжынэр хараад эльгэлнэ.
Тиихэдэнь хүлнай хүнгэдэнэ,
Улам улам түргэдэнэ.

Ц. БАТУЕВАЙ фото-этюд.
Ш. НИМБУЕВАЙ шүлэг.

Һайн бэлэдхэлтэй бригада

Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой огородой бригадынхид овощь тарилгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаба. Энэ жэлдэ 13 гектарта овощной культуранууд таригдахаар хараалагдана.

Һаяын үдэрнүүдтэ 16 машина наг шэбхэ огородой газарта зөөгдөө. Хартаабха тариха газар дээрэ 40 тонно наг шэбхэ гаргагдаа. Мүнөө үедэ бригадынхид овощиин рассада огородойнгоо газарта һуулгажа байна. Колхознигууд Д. Шагдаров, П. Аюров, З. Зиядинов, Х. Доржиева гэгшэд үдэрэйнгөө нормые үлү... лэн дүүргэнэ. Овощиин рассада гор... шоогхонууд соо ургуулагдана.

Тус бригадын мастер нүхэр Д... Шагдаров 21 жэлдэ огородто хүдэ... нэ. Энэ саг соо ажаллаха зу... раа ,тэрэ ехэхэн мэргэжэлтэй ба ово... щиин эрхим ургаса хуряадаг боло... Энэ жэлдэ бригадынхид овощно... культуранууые имагтал квадратн... гнездовой аргаар тариха юм. Бри... дынхид энэ жэл 20 гектарта харта... ха квадратно-гнездовой аргаар т... рихань.

Ц. Хандаев

Шэнэ барилганууд олоор хэгдэнэ

Прибайкальска аймагай центр Турантаево тосхон жэл ерэхэ тудам болбосон түхэлтэй боложо байна. Эндэ һүүлэй жэлнүүдтэ дунда һургуули, больница, чайна гэхэ мэтэ хамтын ба культурна барилганууд хэгдэжэ, Новая гэжэ шэнэ үйлсэ бии болгогдоо. Мүнөө энэ үйлсые үргэлжэлүүлэн гостиницын, хэлхеэ-холбооной конторын байшангууд бодхоогдожо захалаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай центрын хүдэлмэришэд ба албахаа... өөһэдтөө гэрнүүдые олоороо ба... даг болоо. Энээндэнь тэдхэмжэ үз... лэн, гүрэн хэдэн арбаад мянган т... хэриг мүнгэ урьһаар үгэһэн байна.

1955 ондо элүүрые хамгаалгын б... арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ, мүн кул... турна ажаһуудалай барилгануу... аймагай бюджедээр 6 миллион тү... риг гаргашалагдахаар хараалагда...

Ал. Алов.

Шонын гүлгэдые хюдана

Ахын аймагай ангуушад шононуудые олоор хюдана. Һаяхан «Улаан-Шулуута» колхозой ангуушан Н. Самбялов хахад үдэр соо агнаад ерэхэдээ, шонын 11 гүлгэ алаба. Тэдэнэйнгээ түлөө нүхэр Самбялов 5500 түхэриг мүнгэ абаһан байна.

«Коминтерн» колхозой ойн п... руулшан байһан Д. Мунконов үд... соо шонын 5 гүлгэ, тиихэдэ энэ ко... хозой малшан Ж. Путукеев шон... 7 гүлгэ хюдаһан байха юм. Энэ жэ... дэ аймаг дотор хамта дээрээ 30 г... ран гүлгэд хюдагдаа.

Д. Дугаров

Футбольно мүрысөөнэй календарь

Мүнөө жэлдэ футболоор РСФСР дотор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо һураггүй эртэ, майн 15-да эхилбэ.

Нааданай үедэ команда бүхэн хоёр дахин уулзаха юм. Энэ уулзалгануудта футболистнууд өөрынгөө ба нүгөөдэ командынгаа поли дээрэ уулзаха байна. Энэ хадаа футболистнуудай наадахада ехэ һайн, зүб арга мүн.

РСФСР дотор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн найман зононуудта үнгэргэгдэхэ юм. Тиихэдэ манай республикын ПВЗ-гэй «Локомотив» командынхид Дальне-Восточно зонодо наадаха. Тэндэ Хабаровскын ОДО, Комсомольскын «Амур», Владивостогой «Луч», Благовещенскын «Динамо», Свободнын «Локомотив», Читын ОДО гэжэ долоон командануудтай уулзаха байна.

Үнгэргэгдэжэ байгаа нэгэдэхи кругта манай команда хабаровскынхидтай наадаа, мүн майн 22-то Чита городой офицернүүдэй Байшангай футболистнуудтай, майн 25-да Вла... дивосток городой «Луч» коман... нуудтай өөрынгөө поли дээрэ уу... захань. Тэрэнэй удаа, июниин 5-д... Комсомольскын «Амур», июниин... дэ Благовещенскын «Динамо», ию... ниин 12-то Свободнын «Локомоти... гэжэ командануудтай наада... байна.

Июниин 15-һаа хоёрдохи кр... эхилхэ юм. Энэ кругта манай фу... болистнууд Комсомольскын «Амур... Благовещенскын «Динамо», Свобо... нын «Локомотив» командануудт... өөрынгөө поли дээрэ уулзаха бай...

РСФСР-эй түрүү һуури эзэлх... түлөө мүрысөөнэй хажуугаар ба... ша оной июлиин 3-һаа августын... болотор РСФСР-эй кубок абахын т... лөө мүрысөөн эхилхэ юм.

Тэрэшэлэн футболоор Российс... Федерациин түрүү һуури эзэлх... түлөө эдиршүүлэй хоорондо зона... на мүрысөөн июниин 15-һаа 23 б... лотор үнгэргэгдэхэ байна.

Л. Бобыкин.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ ГУРБАДАХИ СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол городской Соведэй 3-дахи сесси 1955 оной майн 23-да, понедельнигтэ, үдэшын 7 часта ород драмай театрын байшан соо (Ленинэй үйлсөөр, № 46) болохо гэжэ городской Соведэй депутадуудта дү... гана.

Ажалшадай депутадуудай Ула... Удын городской Соведэй гү... сэдхэхэ комитет.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00461. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 2747.